

UCHWAŁA Nr 722/2024
ZARZĄDU POWIATU BYDGOSKIEGO
z dnia 6 marca 2024 r.

w sprawie przedłożenia do konsultacji społecznych projektu „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej na lata 2023-2030”

Na podstawie art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U.2022 r. poz. 2123, z 2023 poz. 1972), §2 ust.1 pkt 8 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480), w związku z art. 4 ust. 1 pkt 2, art. 3d ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz uchwały nr 412/XLIV/23 Rady Powiatu Bydgoskiego z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Powiatu Bydgoskiego (Dz.Urz. Woj. Kuj. Pom. z dnia 1 grudnia 2023 r., poz. 7548) uchwala się, co następuje:

§ 1. Postanawia się przeprowadzić konsultacje społeczne projektu „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej na lata 2023-2030”.

§ 2. Termin konsultacji ustala się od dnia 7 marca 2024 r. do dnia 20 marca 2024 r.

§ 3. Konsultacje będą przeprowadzone w następujących formach:

1. przyjmowanie ankiet na formularzu (zgłaszanie uwag i wniosków) do projektu poprzez adres e-mail: ewelina.lesniewska@powiat.bydgoski.pl lub za pośrednictwem dowolnego operatora pocztowego do Wydziału Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy, ul. Juliusza Słowackiego 3 - decyduje data stempla pocztowego,

2. zgłaszanie opinii za pośrednictwem dedykowanego serwisu www.stacja-konsultacja.pl

§ 4.1. Projekt „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej na lata 2023-2030” zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce: Konsultacje społeczne.

2. Projekt „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej na lata 2023-2030” wraz z formularzem - ankietą zostanie opublikowany na stronie internetowej Powiatu Bydgoskiego oraz Facebook.

§ 5. Za przeprowadzenie konsultacji projektu „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej na lata 2023-2030” odpowiedzialny jest dyrektor Wydziału Promocji, Kultury i Sportu.

§ 6. Wyniki konsultacji podaje do publicznej wiadomości Zarząd Powiatu Bydgoskiego poprzez ich zamieszczenie na stronie internetowej Powiatu, w BIP oraz przedstawia je na najbliższej sesji Rady.

§7. Wykonanie uchwały powierza się Staroście Bydgoskiemu.

§8. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Zarządu Powiatu Bydgoskiego

Starosta Bydgoski
Wojciech Porzych

RADA POWIATOWA
Magdalena Łusjak
Bd - 1078

UZASADNIENIE

1. Przedmiot regulacji

Uchwała dotyczy przeprowadzenia konsultacji społecznych w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej na lata 2023-2030”.

2. Uzasadnienie prawne i merytoryczne

Zgodnie z Uchwałą 412/XLIV/23 Rady Powiatu Bydgoskiego z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Powiatu Bydgoskiego, celem konsultacji jest tworzenie rozwiązań i przyjmowanie aktów administracyjnych, odpowiadających potrzebom mieszkańców. Obowiązek sporządzenia „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej na lata 2023-2030” nakłada na jednostki samorządu terytorialnego ustawa z dnia 19 sierpnia 2004 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa

Nie dotyczy.

4. Skutki finansowe i źródła ich pokrycia

Uchwała nie wywołuje skutków finansowych.

Dyrektor
Wydziału Promocji Kultury i Sportu

Andrzej Kubicki

Inspktor

Ewelina Lesniewska

Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy

-PROJEKT-
POWIATOWY PROGRAM
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
w zakresie zdrowia psychicznego
i opieki psychiatrycznej
NA LATA 2023 - 2030

Bydgoszcz 2024

Spis treści

Wstęp	2
I. Diagnoza środowiskowa osób z zaburzeniami psychicznymi zamieszkujących w Polsce oraz na terenie Powiatu Bydgoskiego.....	3
II. Instytucje działające na terenie Powiatu Bydgoskiego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi	11
III. Cele Programu wraz z harmonogramem zadań	30
IV Monitoring i sprawozdawczość	42
Załączniki	

Wstęp

Niniejszy program opracowany został na podstawie przyjętego przez Radę Ministrów 30 października 2023 r. Rozporządzenia w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz.U. z 2023 r. poz. 2480) oraz zapisów w art. 1-2 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 poz. 2123 tj.).

Powyższa ustawa uznaje, że zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa.

Według ustawy, ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewniania osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Zadania te są realizowane przez działania określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, który określa w szczególności:

- 1) okres jego obowiązywania,
- 2) diagnozę sytuacji i zagrożeń dla zdrowia psychicznego, w tym różnicowań regionalnych,
- 3) cele główne i szczegółowe,
- 4) podmioty biorące udział w jego realizacji,
- 5) sposób realizacji zadań,
- 6) niezbędne działania legislacyjne, w szczególności mające na celu zapewnienie przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 w porównaniu z programem na lata 2017-2022 zakłada rozszerzenie Programu o zadania, które są ukierunkowane na upowszechnienie nowego modelu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży opartego o trzy poziomy referencyjne, jak również wskazanie nowych zadań dotyczących zapobiegania stygmatyzacji i wykluczeniu dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi np. w jednostkach systemu oświaty, aktualizację zadań, w tym np. dokonywanie aktualizacji regulacji ułatwiających objęcie kompleksową opieką osób z zaburzeniami psychicznymi.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 stanowi kontynuację Programu na lata 2017-2022 i określa najbardziej istotne elementy polityki zdrowotnej powiatu bydgoskiego oraz wyznacza kierunki działań, które zmierzać mają do osiągnięcia celu nadrzędnego - ochrony i poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu. Program zakłada również szereg działań edukacyjno-promocyjnych kierowanych do wszystkich mieszkańców powiatu, których głównym celem będzie upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w stanach zagrażających zdrowiu psychicznemu oraz zapobieganie stygmatyzacji osób i rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi. Stygmatyzacja należy do podstawowych przeszkód, które trzeba pokonać, jeśli ma się promować integrację społeczną, wzmacniać więzi społeczne oraz wpływać na poprawę zdrowia psychicznego.

I. Diagnoza środowiskowa osób z zaburzeniami psychicznymi w Polsce oraz zamieszkujących na terenie Powiatu Bydgoskiego.

Ogólna kondycja mieszkańców powiatu staje się coraz bardziej zależna od jego dobrostanu psychicznego. Zdrowie psychiczne, jak również zdrowie fizyczne ma istotny wpływ na jakość życia każdej osoby. Istniejące dane i prognozy na temat zdrowia psychicznego pokazują, że zaburzenia psychiczne są poważnym i narastającym problemem na całym świecie. Zgodnie z danymi Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) blisko miliard ludzi na świecie doświadcza zaburzeń psychicznych, najczęściej występujące zaburzenia psychiczne na świecie to depresja oraz zaburzenia związane z nadużywaniem alkoholu.

W 1948 roku WHO zdefiniowała stan zdrowia psychicznego jako pełny dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka. Jednak samo pojęcie zdrowia psychicznego jest wieloznaczne, trudne do zdefiniowania i precyzyjnego zdiagnozowania.

Zdrowie psychiczne jest różnie definiowane przez poszczególne dziedziny nauki:

- medycyna określa zdrowie psychiczne jako niewystępowanie objawów psychopatologicznych, homeostazę w procesach fizjologicznych, brak defektów w strukturze i funkcjach psychicznych,
- psychologia określa zdrowie psychiczne jako zdolność do twórczego rozwoju i samorealizacji, akceptację i poczucie własnej wartości i tożsamości, zdolność osiągnięcia satysfakcji z życia, realistyczną percepcję rzeczywistości,
- socjologia określa zdrowie psychiczne jako zdolność przystosowania się jednostki do norm kulturowych i środowiska społecznego, uwewnętrzniania norm w przebiegu socjalizacji, umiejętności prawidłowej koegzystencji w grupie i właściwego funkcjonowania w rolach społecznych.

Według Kazimierza Dąbrowskiego zdrowie psychiczne to zdolność do rozwoju w kierunku wszechstronnego rozumienia, przeżywania, odkrywania i tworzenia coraz wyższej hierarchii rzeczywistości i wartości, aż do konkretnego ideału indywidualnego i społecznego.¹

Zgodnie z art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, mówiąc o osobach z zaburzeniami psychicznymi mamy na myśli osoby:

- 1) chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne);
- 2) upośledzone umysłowo;
- 3) wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Do zaburzeń czynności psychicznych dochodzi zazwyczaj w wyniku interakcji wielu czynników takich jak:

- czynniki psychogenne związane z wydarzeniami życiowymi, stresem, mechanizmami radzenia sobie z sytuacją i typem osobowości,
- czynniki endogenne, obejmujące predyspozycje genetyczne, zaburzenia funkcji lub struktury mózgu,
- czynniki egzogenne, takie jak leki, alkohol, substancje psychoaktywne,

¹ K. Dąbrowski, Zdrowie psychiczne, Warszawa 1985.

- czynniki somatogenne, np. schorzenia somatyczne i choroby ośrodkowego układu nerwowego.

Zaburzenia psychiczne, jeśli nie są odpowiednio rozpoznane i leczone mogą prowadzić do utrzymywania się, pogłębiania bądź nawrotów objawów. Często występują powikłania w postaci innych chorób psychicznych (np. „leczenie” depresji alkoholem nie spowoduje ustąpienia depresji, a może przyczynić się do powstania uzależnienia od alkoholu) i zaburzeń somatycznych (np. zaburzenia czynności układu odpornościowego u osób chorujących na depresję). Powikłania chorób psychicznych dotyczą też innych aspektów życia, takich jak: pogorszenie funkcjonowania w pracy, rodzinie, związkach, życiu społecznym i towarzyskim. Znacznemu obniżeniu ulega jakość życia.

Najbardziej rozpowszechnione objawy zaburzeń psychicznych to objawy z kręgu zaburzeń nastroju (obniżenie nastroju, smutek, przygnębienie, płacliwość), zaburzeń lękowych (lęk wolno płynący, zamartwianie się, lęk napadowy, objawy wegetatywne lęku tj. kołatanie serca, duszność, pocenie, drżenie rąk i inne), zaburzeń snu (bezsenna, nadmierna senność, koszmary sennne), zaburzeń odżywiania (epizody objadania się, prowokowanie wymiotów, zaabsorbowanie dietą, wyglądem, jadłowstręt), zaburzeń związanych z występowaniem objawów omamowych i urojeniowych, obsesyjnych myśli lub czynności oraz zaburzeń seksualnych.

Wraz ze wzrostem długości życia coraz częściej rozpoznawane są otępienia obejmujące zaburzenia pamięci i sprawności intelektualnej. Niezwykle niepokojące są objawy związane z uzależnieniami od alkoholu, leków, narkotyków, a także coraz częściej pojawiające się we współczesnym świecie uzależnienia od pracy, internetu, zakupów, telefonu komórkowego, seksu i inne. Poza wyżej wymienionymi, niepokojący jest każdy objaw, który u danej osoby powoduje obawę, uczucie dyskomfortu psychicznego czy wpływa na funkcjonowanie w jakiegokolwiek dziedzinie życia.

Problem zaburzeń i chorób psychicznych stał się szczególnie ważny w ostatnich 3 latach. Szacuje się, że 64% młodych ludzi jest zagrożonych depresją. Do wzrostu rozpowszechniania problemów psychicznych przyczyniła się sytuacja epidemiologiczna na świecie oraz w Polsce (pandemia COVID-19) oraz związane z nią czasowe ograniczenia. Ponadto negatywne konsekwencje dla zdrowia psychicznego mają również obecne sytuacje związane z toczącymi się na świecie wojnami oraz rosnące koszty życia i niepewność pracy.

W diagnozie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 została przedstawiona epidemiologia chorób i zaburzeń psychicznych wśród mieszkańców Polski. W latach 2018-2021 przeprowadzono „Kompleksowe badanie stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa i jego uwarunkowań (EZOP II), które objęło swoim zasięgiem wszystkie grupy wiekowe: dzieci w wieku 0-6 lat, dzieci i młodzież w wieku 7-17 lat oraz dorosłych w wieku 18 lat i powyżej. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że dane w raporcie wskazują na znacznie mniejsze od przewidywanego rozpowszechnienie najczęstszych zaburzeń psychicznych, jak depresja, zaburzenia lękowe, schizofrenia czy zaburzenia psychiczne w okresie dziecięcym i młodzieńczym, ponieważ pochodzą one z okresu przed pandemią, w związku z czym obecnie należy spodziewać się innych wskaźników.

Dzieci w wieku 0-6 lat

W badaniu EZOP II wskazano, że najczęściej występującymi zaburzeniami rozwojowymi pojawiającymi się na różnych etapach życia małego dziecka są zaburzenia emocjonalno-afektywne, które wykazano u ponad 6% dzieci. Ponadto były zgłaszane zaburzenia

adaptacyjne, zaburzenia komunikacji społecznej oraz zaburzenia interakcji z innymi, które dotyczyły ponad 4% dzieci. Ryzyko wystąpienia większości zaburzeń rozwojowych było podobne u chłopców i dziewczynek. Różnego rodzaju zaburzenia stwierdzano u około 16% dzieci do 6 roku życia, co przekłada się na liczbę ponad 420 tys.

Dzieci i młodzież w wieku 7-17 lat

Ponad pół miliona dzieci i młodzieży cierpi na zaburzenia psychiczne, z czego ponad 200 tys. to dzieci w wieku 7-11 lat i ponad 350 tys. młodzieży w wieku 12-17 lat. Zaburzeń internalizacyjnych, na które składają się przede wszystkim zaburzenia lękowe, doświadcza ponad 300 tys. dzieci i młodzieży, około 8% dzieci i 7% młodzieży. Zaburzenia nastroju, w tym zaburzenia depresyjne i epizody manii, potwierdziło znacznie mniej, bo 70 tys. dzieci i młodzieży. Wśród nich zdecydowana większość to nastoletnia młodzież. Można przypuszczać, zważywszy na podobne rozpowszechnienie epizodów depresji i manii, że przynajmniej kilkadziesiąt tysięcy dzieci i młodzieży cierpiało na chorobę afektywną dwubiegunową. Podobnie jak w przypadku zaburzeń internalizacyjnych, zaburzeń eksternalizacyjnych doświadczało około 300 tys. dzieci i młodzieży, w tym ponad 100 tys. doświadczało zaburzeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych (alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych).

Dorośli - w wieku 18 lat i więcej

W badaniu EZOP II zaburzenia psychiczne w perspektywie całego życia ujawniło 26,5% uczestników (tj. w przeliczeniu na populację około 8 330,2 tys.). Do problemów o największym rozpowszechnieniu należały: zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu (7,3% - 2 307,7 tys.), napady lękowe (7,0% - 2 215,5 tys.), fobie swoiste (4,9% - 1 538,8 tys.), epizody depresji (3,9% - 1 213,0 tys.) i zaburzenia zachowania (3,8% - 1 191,7 tys.). Wraz z pandemią wskaźniki te stały się wyższe. Występowanie zaburzeń psychicznych w życiu potwierdza ponad 25% mężczyzn i nieco mniej niż 20% kobiet. Rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych zwiększa się wraz z wiekiem od 19,2% w wieku 18-29 do 34,2% w wieku 65+. Szczyt rozpowszechnienia wśród seniorów przypada na wiek 65-69 lat, a następnie po 70 roku życia rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych spada.

Powiat Bydgoski w ramach realizowanych programów w latach 2023-2030 szczególny nacisk będzie kładł na tworzenie warunków mających na celu zmniejszenie liczby osób z dyskomfortem psychicznym, promowanie zdrowia psychicznego poprzez udostępnianie wiedzy i umiejętności oraz poprawę jakości życia osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego.

Powiat Bydgoski obejmuje obszar 1398 km² i usytuowany jest w środkowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Zamieszkuje go obecnie około 125 436 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2023 r.).

Z Powiatem Bydgoskim graniczą powiaty: chełmiński, inowrocławski, nakielski, sępoleński, toruński, tucholski, świecki, żniński. Tworzą go gminy: Białe Błota, Dobrcz, Dąbrowa Chełmińska, Koronowo, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Sicienko oraz Solec Kujawski, obejmując łącznie 124 sołectwa. Siedziba Starostwa znajduje się w Bydgoszczy. W Powiecie Bydgoskim status miasta posiadają: Koronowo i Solec Kujawski. Sieć osadniczą Powiatu tworzą przede wszystkim wsie w liczbie 215, w tym kilka bardzo dużych, np. Białe Błota, Dąbrowa Chełmińska, Nowa Wieś Wielka, Osielsko. Osady wiejskie, leżące w strefie podmiejskiej Bydgoszczy, pełnią funkcje pozarolnicze (mieszkalnictwo, usługi, handel),

a przede wszystkim spełniają rolę rekreacyjno-wypoczynkową i turystyczną. Powiat Bydgoski ma bardzo dogodne położenie komunikacyjne.

Tabela 1. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2021-2023 zamieszkujących na terenie Powiatu Bydgoskiego.

Nazwa Gminy	Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi		
	2021	2022	2023
Koronowo	79	77	91
Sołec Kujawski	16	14	12
Osielsko	55	55	55
Sicienko	29	37	47
Białe Błota	49	68	72
Dobrcz	35	41	45
Dąbrowa Chełmińska	25	27	32
Nowa Wieś Wielka	81	49	50

Źródło: Dane pochodzące z gmin oraz gminnych ośrodków pomocy społecznej.

Z tabeli wynika, że w latach 2021-2023 najwięcej osób z zaburzeniami psychicznymi, które korzystały ze świadczeń pomocy społecznej zarejestrowano w Koronowie, Nowej Wsi Wielkiej i Białych Błotach. Tabela obrazuje także, że liczba osób z zaburzeniami psychicznymi w większości gmin nieznacznie wzrasta.

Podstawowym dokumentem prawnym regulującym problematykę kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej jest ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 t.j.).

Według ustawy system oświaty:

- zapewnia możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami,
- gwarantuje opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwienie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych.

Organizacja nauki, czyli opieka, wychowanie i kształcenie dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi może odbywać się w ogólnodostępnych przedszkolach, szkołach i placówkach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych.

Przy doborze szkoły należy uwzględnić indywidualne potrzeby dziecka z zaburzeniami psychicznymi. Oceny potrzeb dziecka oraz wyboru odpowiedniej do możliwości ucznia szkoły (przedszkola) dokonuje poradnia psychologiczno-pedagogiczna.

Opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania wydają zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym w poradniach specjalistycznych. Dokumenty poradni psychologiczno-pedagogicznych wydawane są na wniosek rodziców dziecka.

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koronowie z filią w Bydgoszczy za główny cel stawia pomoc dzieciom i młodzieży w osiągnięciu wszechstronnego, optymalnego rozwoju oraz wspieranie środowiska wychowawczego w tworzeniu warunków sprzyjających temu rozwojowi poprzez różne formy pomocy psychologiczno-pedagogiczno-logopedycznej m.in. prowadzenie badań, indywidualnych terapii, warsztatów, konsultacji porad dla dzieci, uczniów, rodziców i nauczycieli.

Tabela 2. Zestawienie orzeczeń i opinii wydanych przez Powiatową Radnię Psychologiczno - Pedagogiczną w Koronowie z filią w Bydgoszczy.

Orzeczenia i opinie Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej	2021	2022	2023
Orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego, w tym zaburzenia zachowania	113	97	138
Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	281	371	439
Opinie o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka	122	163	174
Razem	516	631	751

Źródło: Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koronowie z filią w Bydgoszczy.

Indywidualnym nauczaniem obejmuje się dzieci i młodzież, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły.

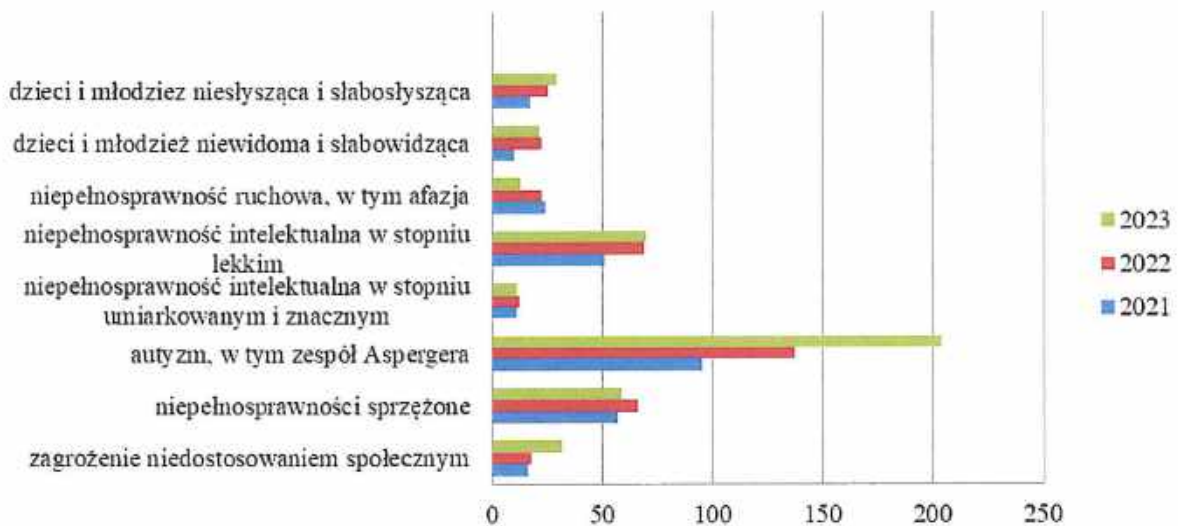
Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki w szkołach ogólnodostępnych, szkołach lub oddziałach integracyjnych, szkołach lub oddziałach specjalnych i ośrodkach szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych.

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego określa zalecane formy kształcenia specjalnego, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności.

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koronowie z filią w Bydgoszczy wydała w latach 2021-2023 w przeważającej większości orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera (2021 r. - 95, 2022 - 137, 2023 - 204).

W następnej kolejności orzeczenia dla dzieci i młodzieży ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim (2021 r. - 51, 2022 r. - 69, 2023- 70).

Wykres 1. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na przyczynę.

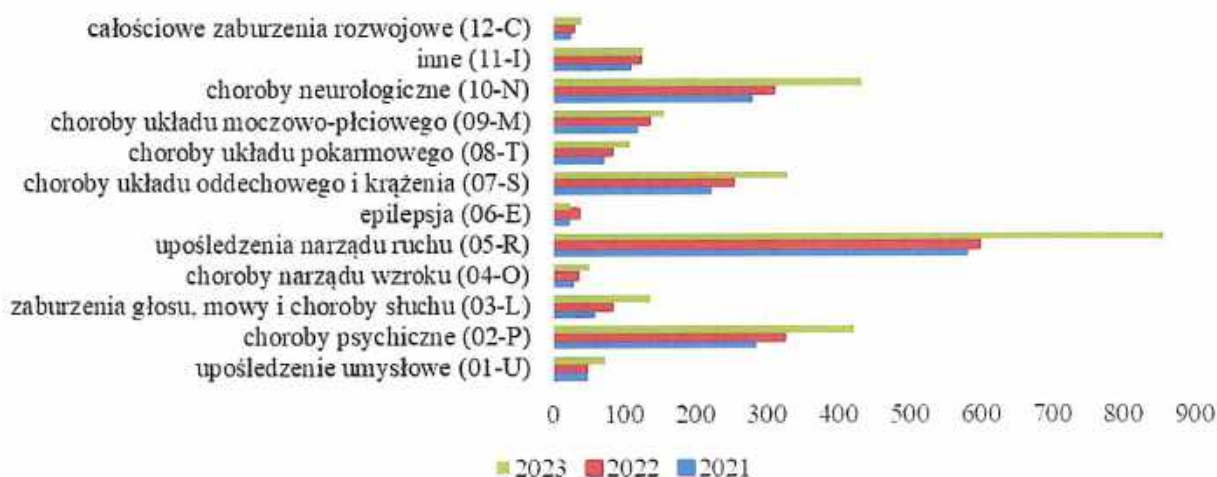

Źródło: Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koronowie z filią w Bydgoszczy.

W oparciu o dane statystyczne przygotowane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bydgoszczy dokonano analizy danych dotyczących wydanych orzeczeń dla mieszkańców Powiatu Bydgoskiego w latach 2021-2023.

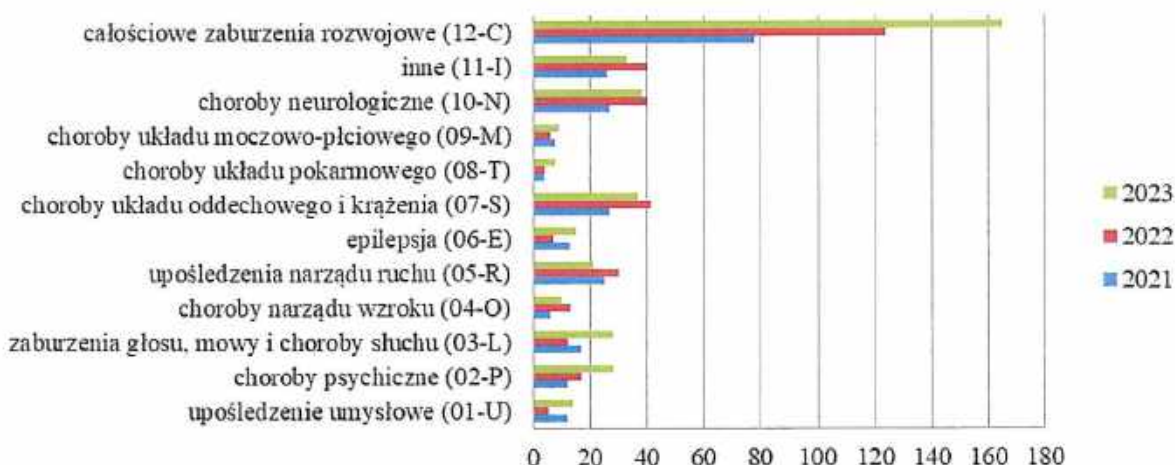
Najczęstszą przyczyną niepełnosprawności stanowi wśród osób powyżej 16 roku życia - upośledzenie narządów ruchu (2021 r. - 579 osób, 2022 r. - 598 osób oraz 2023 - 857 osób), choroby neurologiczne (2021 r. - 277 osób, 2022 r. - 310 osób oraz 2023 - 433 osoby) oraz choroby psychiczne (2021 r. - 282 osoby, 2022 r. - 323 osób oraz 2023 - 422 osoby). Na przełomie analizowanych lat widoczny jest wyraźny wzrost liczby wydanych orzeczeń z powodu choroby psychicznej.

Wykres 2. Zestawienie wydanych orzeczeń według przyczyny niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia.

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bydgoszczy.

Wykres 3. Zestawienie wydanych orzeczeń według przyczyny niepełnosprawności osób poniżej 16 roku życia.

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bydgoszczy.

Natomiast wśród dzieci do 16 roku życia ze względu na chorobę psychiczną wydano orzeczenia: w 2021 r. - 12 osobom, 2022 r. - 17 osobom oraz w 2023 r. 28 osobom. Były to przede wszystkim osoby w przedziale wiekowym od 8-16 lat.

Zachowania samobójcze to globalny problem zdrowia publicznego. Z danych Światowej Organizacji Zdrowia wynika, że 700 tysięcy ludzi rocznie popełnia samobójstwo, średnio co 40 sekund jedna osoba traci życie w wyniku zamachu samobójczego, a co 3 sekundy podejmowana jest próba samobójcza.

Zgodnie z danymi Fundacji GrowSPACE po raz drugi z rzędu padł rekord jeśli chodzi o wzrost prób samobójczych wśród dzieci i młodzieży w Polsce. W 2023 roku liczba przypadków prób

samobójczych dzieci i młodzieży do 18 roku życia wyniosła 2139, a w roku 2022 - 2031. W stosunku do danych z 2020 roku jest to wzrost aż o 150%.

Jak wynika z danych udostępnionych przez Komendę Wojewódzką Policji w Bydgoszczy liczba prób samobójczych w latach 2021 i 2022 wynosiła ogółem 64, natomiast w 2023 - 18 (tabela 3). W przypadku zamachów samobójczych liczba osób z roku na rok się zwiększa, w 2023 wynosiła 64 (tabela 4).

Tabela 3. Zestawienie liczby prób samobójczych na terenie powiatu bydgoskiego.

Rok	Liczba prób samobójczych ogółem	Wiek															Nieustalony wiek sprawcy		
		0-6	7-12	13-18	19-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79		80-84	85+
2021	32	0	3	8	4	3	4	1	2	3	1	1	1	1	0	0	0	0	0
2022	32	0	0	5	9	3	3	4	3	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0
2023	18	0	0	0	4	1	5	0	1	2	0	2	1	1	0	1	0	0	0

Źródło: Wydział Wywiadu Kryminalnego Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy.

Tabela 4. Zestawienie liczby zamachów samobójczych na terenie powiatu bydgoskiego.

Rok	Liczba osób w zamachach samobójczych ogółem	Wiek															Nieustalony wiek sprawcy		
		0-6	7-12	13-18	19-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79		80-84	85+
2021	52	0	0	2	6	3	9	4	1	6	3	6	3	2	1	0	3	2	1
2022	52	0	0	3	5	3	2	7	6	7	4	1	3	7	1	0	0	3	0
2023	64	0	0	1	6	7	5	9	7	7	6	1	1	5	2	2	2	2	1

Źródło: Wydział Wywiadu Kryminalnego Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy.

II. Instytucje działające na terenie Powiatu Bydgoskiego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na terenie Powiatu Bydgoskiego funkcjonują instytucje, których działania skierowane są między innymi do osób z zaburzeniami psychicznymi.

Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego są podejmowane przede wszystkim wobec dzieci, młodzieży, osób starszych i wobec osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego.

Instytucje te podejmują m.in. działania w zakresie:

- poradnictwa specjalistycznego dla rodzin (prawne, psychologiczne, rodzinne);
- promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- doradztwa zawodowego tj.:
 - przeprowadzanie badań wstępnych, diagnozowanie zapotrzebowania na informacje edukacyjne i zawodowe oraz na pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
 - wspieranie w działaniach doradczych poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie i popularyzowanie materiałów poglądowych,
 - koordynowanie działalności informacyjno-doradczej.
- wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny;
- działań na rzecz wspierania rodziny, pomocy w jej utrzymaniu się oraz w zakresie działań opartych o rodzinę;
- realizowania programów unijnych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi;
- monitorowania sytuacji rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- pomocy w uzyskiwaniu świadczeń oraz innych form pomocy;
- konsultacji i podejmowania działań na rzecz ofiar przemocy w rodzinie.

Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych (CAPOW)

Zgodnie z Uchwałą Nr 255/XXIII/12 Rady Powiatu Bydgoskiego z dnia 22 listopada 2012 przekształcono powiatową jednostkę organizacyjną tj. Dom Dziecka w Trzemiętowie w Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych. Zgodnie ze schematem organizacyjnym CAPOW wyodrębnione są cztery placówki opiekuńczo-wychowawcze (POW NR 1, POW NR 2, POW NR 3, POW NR 4), zespół specjalistów oraz dział finansowy i organizacyjny. Centrum zapewnia wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną, organizacyjną, finansową oraz opiekę specjalistyczną następującym wyodrębnionym placówkom opiekuńczo-wychowawczym:

- Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1, typu socjalizacyjnego, z siedzibą w Trzemiętowie 17, 86-014 Sicienko;
- Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2, typu socjalizacyjnego, z siedzibą w Karolewie 6B, 86-022 Dobrcz;
- Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3, typu socjalizacyjnego, z siedzibą w Karolewie 6A, 86 -022 Dobrcz;
- Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4, typu socjalizacyjnego, z siedzibą w Trzemiętowie 17, 86-014 Sicienko.

W myśl art. 93 ust 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówka opiekuńczo-wychowawcza: zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie; zaspokaja jego niezbędne potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, zdrowotne, społeczne i religijne;

realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodzin plan pomocy dziecku; umożliwia dziecku kontakty z rodzicami i innymi osobami bliskimi (chyba że sąd ustanowi inaczej); podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, rekompensującymi braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowującymi do życia społecznego; zapewnia rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne dzieciom niepełnosprawnym; zapewnia dziecku korzystanie ze świadczeń zdrowotnych; przygotowuje wychowanków do samodzielnego życia; zapewnia wychowankom pomoc w nauce, w odrabianiu zadań domowych oraz w miarę potrzeb udział w zajęciach wyrównawczych.

W myśl przepisów w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, można umieścić, w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 14 dzieci. W związku z powyższym placówki opiekuńczo-wychowawcze z terenu powiatu bydgoskiego przeznaczone są na 56 miejsc. Wychowankowie, którzy trafiają do placówki to dzieci, które doświadczyły traumy wczesnodziecięcej, wobec powyższego borykają z różnymi trudnościami na co dzień. Wychowankowie placówek posiadają orzeczenia z uwagi na niepełnosprawność intelektualną w stopniu: lekkim, umiarkowanym, znacznym a nawet głębokim. Ponadto wśród dzieci są wychowankowie ze słabo widzeniem, sprzężeniem niepełnosprawności intelektualnej z inną dysfunkcją, zagrożeniem niedostosowaniem społecznym, niedostosowaniem społecznym i spektrum autyzmu (ASD). Wychowankowie placówek posiadają orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, wydane przez Powiatowy Zespół ds. orzekania niepełnosprawności w Bydgoszczy, z uwagi na upośledzenie umysłowe, choroby psychiczne, choroby narządu wzroku, upośledzenie narządu ruchu, choroby neurologiczne.

W CAPOW zapewnia się dzieciom pomoc specjalistyczną, celem zadbania o ich dobrostan psychiczny, fizyczny i społeczny. Wobec powyższego w placówkach prowadzona jest terapia grupowa w zakresie kształtowania umiejętności komunikacyjnych oraz indywidualna dla poszczególnych wychowanków Karolewa i Trzemiętowa przez terapeutę CAPOW. Psycholog CAPOW w ramach swoich kompetencji realizuje terapię indywidualną w zakresie konstruktywnego wyrażania emocji, rozładowania złości, podnoszenia poczucia własnej wartości. Psycholog CAPOW realizuje autorskie zajęcia grupowe z wychowankami w Karolewie i w Trzemiętowie pt. „Jesteś kimś więcej niż myślisz”. Prowadzone są również zajęcia grupowe z młodszą grupą dzieci w zakresie kształtowania kompetencji społeczno-emocjonalnych. Pedagog CAPOW realizuje zajęcia w zakresie doradztwa zawodowego, poprawy tempa czytania, wsparcia w procesie nauki. Ponadto prowadzi autorskie zajęcia grupowe z wychowankami z Trzemiętowa i z Karolewa pt. „Techniki Relaksacji”, które mają na celu minimalizowanie lęku.

Specjaliści udzielają wsparcia w zakresie kształtowania kompetencji opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób bliskich dziecku.

Wychowankowie korzystają z psychoterapii indywidualnej w nurcie poznawczo-behawioralnym oraz terapii traumy, Treningu Zastępowania Agresji, socjoterapii oraz Treningu Umiejętności Społecznych, terapii logopedycznej oraz terapii sensorycznej prowadzonych poza CAPOW. Część dzieci, która doświadczyła przemocy jest beneficjentami od 2019 r. Programu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem, w ramach którego odbywają się dodatkowe spotkania z psychologiem.

Mając na względzie dobrostan dzieci specjaliści CAPOW współpracują z poradniami zdrowia psychicznego na terenie miasta Bydgoszcz oraz Powiatową Poradnią Psychologiczno-

Pedagogiczną filia Koronowo. W ramach opieki i wsparcia dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością pracownicy CAPOW współpracują z Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bydgoszczy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy (PCPR)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 100 z późn. zm.). Beneficjentami jednostki są osoby z niepełnosprawnościami, które posiadają ważne orzeczenie:

- o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności lub,
- o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy ustalone na podstawie odrębnych przepisów lub,
- o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

Tym samym wsparcie, o którym mowa jest również dedykowane osobom z zaburzeniami psychicznymi.

W świetle definicji Światowej Organizacji Zdrowia rehabilitacja społeczna stanowi „część ogólnego procesu rehabilitacji, który ma na celu integrację lub reintegrację osoby z naruszoną sprawnością organizmu, poprzez udzielenie jej pomocy w przystosowaniu się do wymagań życia społecznego i pracy zawodowej, usuwając jednocześnie ekonomiczne i społeczne przeszkody utrudniające proces rehabilitacji”. Rehabilitacja społeczna służy więc przygotowaniu osoby z niepełnosprawnościami do życia wspólnie z innymi w rodzinie, wśród przyjaciół i znajomych, czy też w szerszym kontekście w społeczności lokalnej. Celem jej jest włączenie osoby z niepełnosprawnościami w różne przejawy życia społecznego tak, by mogła czuć się potrzebną, akceptowaną i pełnowartościowym członkiem społeczeństwa i mogła korzystać ze wszystkich dóbr będących wytworem tegoż społeczeństwa .

Wśród zadań określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych na szczeblu powiatu realizowane są następujące formy rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Ponadto PCPR realizuje również programy celowe dedykowane osobom z niepełnosprawnościami w szczególności pilotażowy program „Aktywny samorząd”, którego celem głównym jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Program obejmuje następujące obszary wsparcia:

- a) Moduł I: likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

- Obszar A - likwidacja bariery transportowej (pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu; pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B),
 - Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informatycznym (pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania; dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania),
 - Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się (pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym; pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości; pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne co najmniej na III poziomie jakości),
 - Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej;
- b) Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

PCPR podejmuje również działania na rzecz ochrony zdrowia psychicznego w obszarze pieczy zastępczej, w szczególności poprzez zapobieganie i skupienie się na wczesnym wykrywaniu potencjalnych trudności, które w efekcie mogą ewoluować w zaburzenia, także psychiczne. Oddziaływania są podejmowane w zakresie przekazywania niezbędnej i najświeższej wiedzy dotyczącej aspektów biologicznych, opiekuńczych, wychowawczych, edukacyjnych i psychologicznych oraz socjologicznych w obszarze funkcjonowania człowieka oraz rodziny zarówno opiekunom zastępczym, jak i wychowankom. Rozpowszechnianie wiedzy odnośnie ważności ochrony zdrowia psychicznego, działalność informacyjna oraz istotności redukcji czynników ryzyka np. niwelowanie niepowodzeń szkolnych, brak kompetencji rodzicielskich, niewłaściwe postawy rodzicielskie, brak wiedzy na temat zaburzeń i chorób oraz wzmacnianie czynników chroniących np. poczucia sprawczości, pewności siebie, adekwatnej samooceny, kompetencji społecznych. Działania także skupiają się na rozwijaniu konkretnych kompetencji wychowawczych rodziców zastępczych oraz umiejętności rozpoznawania swoich zasobów (również w zakresie wymiany doświadczeń, dobrych praktyk – grupy wsparcia) oraz potrzeb jak i zasobów i potrzeb dziecka. Rozwijanie procesu uczenia się opiekunów zastępczych m. in. poprzez superwizję. Prowadzona wczesna diagnostyka pozwala na wyodrębnienie grupy szczególnego ryzyka, które są bardziej podatne na rozwój zaburzeń zdrowia psychicznego. Diagnoza zarówno opiekunów zastępczych, jak i wychowanków pozwala na sformułowanie hipotez i wczesnego wdrożenia środków zaradczych, przygotowania odpowiedniej ścieżki wsparcia, sformułowania adekwatnych zaleceń mających na celu ukierunkowanie oddziaływań w pracy nad rozpoznawanymi trudnościami i deficytami a w konsekwencji oddziałując prozdrowotnie, ochronnie na zdrowie psychiczne i funkcjonowanie. Prowadzona jest bezpośrednia praca i współpraca z opiekunami zastępczymi oraz wychowankami pieczy zastępczej poprzez poradnictwo pedagogiczne i psychologiczne, szkolenia i warsztaty tematycznie adekwatne do potrzeb, analiza realizacji zaleceń i zindywidualizowane podejście, działania interwencyjne, wskazania do szczegółowej diagnostyki i konsultacji specjalistycznych celem redukcji pogłębiania się zaburzeń i destrukcyjnych zachowań oraz umożliwienie powrotu do zdrowia psychicznego.

Szczególnym przedsięwzięciem w zakresie poprawy dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej jest realizacja przez PCPR w Bydgoszczy od 2016 r. projektu partnerskiego pod nazwą „Rodzina w Centrum”. W latach 2024-2026 planowana jest realizacja następujących działań: poradnictwo pedagogiczne, poradnictwo psychologiczne, poradnictwo – logopedyczne, terapia rodzinna, mediacje rodzinne, grupy wsparcia, superwizja dla rodzin, warsztaty dla rodzin, zajęcia animacyjne dla dzieci, warsztaty dla dzieci i młodzieży, w tym socjoterapeutyczne, warsztaty "Moje emocje", wyjazdy edukacyjno-terapeutyczne dla rodzin, zajęcia profilaktyczne dla osób usamodzielnianych, zajęcia wyrównujące braki szkolne/korepetycje, warsztaty dla dzieci i młodzieży, grupa wsparcia dla młodzieży, spotkania świadomościowe na rzecz rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej.

W ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej PCPR udziela wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, w tym również cudzoziemcom, repatriantom, osobom posiadającym Kartę Polaka.

Ponadto PCPR w Bydgoszczy prowadzi punkt specjalistycznego poradnictwa, w którym porad udzielają: prawnik, psycholog, pedagog, pracownik socjalny. W punkcie udzielana jest pomoc osobom dotkniętym kryzysem w tym doznającym przemocy. Pomoc ma na celu odzyskanie przez te osoby równowagi emocjonalnej oraz poczucia kontroli nad własnym życiem. Punkt poradnictwa specjalistycznego jest wpisany do prowadzonego przez Wojewodę Kujawsko - Pomorskiego Rejestru Jednostek Specjalistycznego Poradnictwa.

Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ)

Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką, stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Na terenie Powiatu funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej, jeden w Białych Błotach i drugi w Solcu Kujawskim. Jednostkami prowadzącymi WTZ na podstawie zawartych umów z Powiatem Bydgoskim są: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białych Błotach oraz Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim. Do warsztatów uczęszczają osoby niepełnosprawne ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności o różnych schorzeniach, ze wskazaniem w orzeczeniu uczestnictwa w terapii zajęciowej.

WTZ „Dąb” w Białych Błotach

Jest placówką pobytu dziennego dla 25 uczestników, czynną od poniedziałku do piątku w godz. od 7.30 do 15.30. Warsztat Terapii Zajęciowej „Dąb” stwarza osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności do podjęcia zatrudnienia. Realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnej do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia.

W WTZ jest prowadzona rehabilitacja wspomagająca pracę terapeutyczną i edukacyjną. W pracy terapeutycznej szczególny nacisk położony jest na przystosowanie społeczno-zawodowe oraz osiągnięcie poprzez różne formy (indywidualne, grupowe, zbiorowe) i rodzaje terapii (ergoterapię, socjoterapię, arteterapię) jak najwyższego poziomu dojrzałości społecznej i samodzielności uczestników.

W WTZ działają następujące pracownie:

- **Pracownia multimedialna i technik graficznych** - umożliwia zdobywanie wiedzy i umiejętności związanej z obsługą komputera oraz tworzenia różnorodnych form graficznych za pomocą komputera i różnych sprzętów biurowych;
- **Pracownia dnia codziennego** - przygotowuje do samodzielności w życiu codziennym poprzez naukę różnorodnych zajęć gospodarstwa domowego;
- **Pracownia rękodzieła i sztuk plastycznych** – stwarza możliwość nauki podstaw krawiectwa oraz służy rozwijaniu uzdolnień poprzez poznawanie i utrwalenia różnorodnych technik plastycznych;
- **Pracownia edukacji technicznej** - pomaga w zdobywaniu wiedzy i umiejętności w zakresie obróbki drewna, posługiwania się różnymi elektronarzędziami oraz wykonywania różnorodnych prac gospodarczych;
- **Pracownia umiejętności osobistych** - ma na celu przygotowanie do samodzielnego życia na miarę indywidualnych możliwości uczestników poprzez naukę i doskonalenie kompetencji społecznych, osobistych, komunikowania się, rozumienia świata, siebie i innych ludzi.

W WTZ prowadzone są zajęcia uzupełniające:

- psychoterapia i psychoedukacja jako rozpoznanie indywidualnych zasobów i potrzeb uczestników,
- socjoterapia jako kształtowanie wzorców odpowiednich zachowań potrzebnych w różnych sytuacjach życiowych,
- rehabilitacja ruchowa w celu fizycznego usprawnienia organizmu,
- arteterapia w celu rozbudzania różnorodnych potrzeb wyrażania swobodnej ekspresji.

W zajęciach organizowanych w ramach pracy WTZ uczestniczą również osoby z zaburzeniami psychicznymi, w 2021 r. oraz 2022 r. łącznie były to 24 osoby, a w 2023 r. 14 osób.

Warunkiem uczestnictwa w Warsztacie Terapii Zajęciowej „Dąb” jest posiadanie aktualnego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do warsztatu terapii zajęciowej oraz złożenie wniosku o przyjęcie do WTZ. Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej nie ponoszą żadnych kosztów finansowych związanych z rehabilitacją społeczną i zawodową.

WTZ w Solcu Kujawskim

Głównym zadaniem placówki jest rehabilitacja zawodowa, społeczna, ruchowa oraz integracja ze środowiskiem, w których przebywają osoby niepełnosprawne. Do warsztatu uczęszczają osoby z terenu Solca Kujawskiego i okolic.

W warsztacie zajęcia odbywają się w 6 pracowniach:

1. technik biurowych
2. rękodzieła
3. krawieckiej
4. kulinarnej
5. stolarskiej
6. rzemiosła twórczego

W pracowniach pod okiem instruktora jest 5 osób z niepełnosprawnościami, które nabywają, kształtują i doskonalą swoje umiejętności, a także rozwijają swoje zainteresowania w wyżej wymienionych pracowniach.

Warsztaty wyposażone są w salę rehabilitacyjną ze sprzętem rehabilitacyjnym m.in. rowerki rehabilitacyjne, stół do masażu, oraz przyrządy do ćwiczeń ogólnorozwojowych i korekcyjnych.

W celu uczestnictwa w warsztacie dostarcza się do wybranego WTZ wnioski o przyjęcie wraz z kopią orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zawierającego wskazanie do tej formy rehabilitacji. Udział w warsztatach jest bezpłatny.

Oprócz codziennej pracy, terapii zajęciowej uczestnicy brali udział w targach pracy, konkursach, zawodach sportowych, imprezach integracyjnych z rodzinami i innymi placówkami. Dodatkowo organizowane są dla uczestników wycieczki integracyjne podczas których, uczestnicy mogą poznać walory turystyczne naszego kraju.

Rodzaje zaburzeń psychicznych wśród uczestników zajęć WTZ przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Rodzaje zaburzeń psychicznych wśród uczestników zajęć Warsztatu Terapii Zajęciowej w Solcu Kujawskim

Rodzaj zaburzenia psychicznego	2021	2022	2023
Osoby z rozpoznaniem choroby psychicznej	20	20	17
Osoby z upośledzeniem umysłowym	6	6	8
Inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych	0	0	0

Źródło: Warsztat Terapii Zajęciowej przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim

Powiatowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Koronowie z filią w Bydgoszczy

Zasięgiem obejmuje gminy Powiatu Bydgoskiego: Koronowo, Dobrcz, Solec Kujawski, Białe Błota, Dąbrowa Chełmińska, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Sicienko i część gminy Pruszcz Pomorski. Jest placówką zajmującą się profesjonalną pomocą psychologiczno-pedagogiczną i logopedyczną. Misją Poradni jest udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży w osiąganiu wszechstronnego, optymalnego rozwoju, oraz wspieranie środowiska wychowawczego w tworzeniu warunków sprzyjających temu rozwojowi. Poradnia przeprowadza badania psychologiczne, pedagogiczne, zawodoznawcze i logopedyczne.

Do zadań poradni należy w szczególności:

1. diagnozowanie poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci i młodzieży, w tym:

- a) predyspozycji i uzdolnień,
- b) przyczyn niepowodzeń edukacyjnych,
- c) specyficznych trudności w uczeniu się,

2. wspomaganie dzieci i młodzieży odpowiednio do ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, w tym zwłaszcza dzieci i młodzieży:

- a) szczególnie uzdolnionych,
- b) niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- c) ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się,

d) z zaburzeniami komunikacji językowej,

e) z chorobami przewlekłymi,

3. prowadzenie terapii dzieci i młodzieży, w zależności od rozpoznanych potrzeb, w tym dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwojowymi, z zachowaniami dysfunkcyjnymi, niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym oraz ich rodzin,

4. pomoc dzieciom i młodzieży w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery zawodowej oraz wspieranie nauczycieli przedszkoli, szkół i placówek w planowaniu i realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego,

5. wspomaganie dzieci i młodzieży z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanymi z wcześniejszym kształceniem za granicą,

6. pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień dzieci i młodzieży,

7. podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, w tym udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka oraz ich rodzicom,

8. współpraca ze szkołami i placówkami w rozpoznawaniu u uczniów specyficznych trudności w uczeniu się, w tym ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się u uczniów klas I - III szkoły podstawowej,

9. współpraca z przedszkolami, szkołami i placówkami przy opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych, o których mowa w przepisach w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych oraz w przepisach w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach, oraz planów działań wspierających, o których mowa w przepisach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,

10. współpraca w udzielaniu i organizowaniu przez przedszkola, szkoły i placówki pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

11. wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny;

12. wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji przedszkola, szkoły lub placówki, w tym udzielanie nauczycielom pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych, prowadzenie edukacji dotyczącej ochrony zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli,

13. udzielanie, we współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli, wsparcia merytorycznego nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych i specjalistom udzielającym pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Poradnia realizuje swoje zadania w szczególności przez:

- diagnozowanie;
- opiniowanie,
- działalność terapeutyczną,
- prowadzenie grup wsparcia,
- prowadzenie mediacji,

- interwencję kryzysową,
- działalność profilaktyczną,
- poradnictwo,
- konsultacje,
- działalność informacyjno-szkoleniową.

Domy Pomocy Społecznej

Powiat organizuje i zapewnia usługi w odpowiednim standardzie w domach pomocy społecznej dostosowanych do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi. Zgodnie z art. 38 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882 t.j.) osoba, która wskutek choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego nie jest zdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i nie ma możliwości korzystania z opieki innych osób oraz potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, lecz nie wymaga leczenia szpitalnego, może być za jej zgodą lub zgodą jej przedstawiciela ustawowego przyjęta do domu pomocy społecznej.

Powiat Bydgoski otrzymał zezwolenie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Bożenkowie z dnia 24.06.2009 r. (WPS.III.SSz.90130/19/2009) i Domu Pomocy Społecznej w Koronowie z dnia 23.07.2009 r. (WPS.III.SSz.90130/21/2009). Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej, Dom Pomocy Społecznej w Bożenkowie i Koronowie funkcjonuje w sposób zapewniający właściwy zakres usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających, zgodny ze standardami określonymi dla danego typu domu.

Dom Pomocy Społecznej w Bożenkowie (DPS)

Przeznaczony jest dla 70 osób dorosłych o różnym stopniu niepełnosprawności intelektualnej. Mieszkańcy Domu są to osoby, u których występuje sprzężony rodzaj niepełnosprawności, w tym również choroby i ograniczenia natury psychicznej. Szczególnie ważną sferą funkcjonowania są usługi wspomagające oparte na wdrażaniu różnych form terapii zajęciowej, tak aby ich szeroki wachlarz służył mieszkańcom o najwyższej sprawności psychofizycznej, ale również aktywizował i dostarczał różnych bodźców osobom o najniższej sprawności psychoruchowej. Prowadzone są zajęcia ortodydaktyczno-rewalidacyjne przez specjalistę ds. rewalidacji. Udział poszczególnych mieszkańców w zajęciach terapeutycznych ustalany jest w ramach indywidualnych planów wsparcia. Duże znaczenie dla odpowiedniego podejścia terapeutycznego do problemów Mieszkańców ma zatrudnienie w domu psychologa, który prowadzi następujące formy zajęć:

- terapię grupową - działanie poprzez społeczność terapeutyczną,
- terapię indywidualną,
- trening umiejętności interpersonalnych oraz kompetencji społecznych,,
- poradnictwo psychologiczne dla mieszkańców,
- poradnictwo psychologiczne dla pracowników - działania konsultacyjne dotyczące pracy z mieszkańcem sprawiającym problemy wychowawcze.

W pracy z Mieszkańcami prowadzone są różne terapie: terapia ruchem, arteterapia, ergoterapia, socjoterapia i wiele innych. Dla wszystkich Mieszkańców prowadzona jest terapia na terenie DPS - budynki położone są w lesie na brzegu rzeki Brdy – na świeżym powietrzu, co pozwala wykorzystać specyficzny mikroklimat.

Kolejnym ważnym elementem w pracy z podopiecznymi jest systematyczny kontakt z psychiatrą, głównie pod kątem prowadzonej farmakoterapii psychiatrycznej. Dom współpracuje z Poradnią Zdrowia Psychicznego w ramach opieki środowiskowej.

Duże znaczenie terapeutyczne w pracy z mieszkańcem mają organizowane spotkania społeczności terapeutycznej - 1x w tygodniu. Omawiane są na nich problemy dotyczące funkcjonowania mieszkańców, relacji pracownik - mieszkaniec. Dom zatrudnia pracowników socjalnych. Ich praca polega m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych podopiecznych, pomocy w osiągnięciu bardziej satysfakcjonującego poziomu i jakości życia poprzez wspomaganie w rozwiązywaniu problemów i pokonywaniu trudności. Pobudza aktywność społeczną i inspirowanie zadania samopomocowe. Współuczestniczy w inspirowaniu, opracowywaniu, wdrażaniu indywidualnych planów opieki nad mieszkańcem domu. Umożliwia zapoznanie się z przepisami prawnymi dotyczącymi domów mieszkańcom i ich rodzinom. Ponadto DPS zapewnia warunki do rozwoju samorządności mieszkańców domu.

Społeczność, środowisko mieszkańców reprezentuje Rada Domu składająca się z trzech osób (przewodniczący Rady Domu, jego zastępca oraz członek Rady Domu). Radę wybierają wspólnie mieszkańcy oraz pracownicy domu na spotkaniu społeczności terapeutycznej w głosowaniu jawnym spośród pięciu kandydatów podanych przez ogół. Kadencja Rady Domu trwa trzy miesiące. Jej działanie określa Procedura dotycząca funkcjonowania Rady Domu.

Zadania Rady Domu:

- podaje propozycje do tygodniowego planu zajęć terapeutycznych,
- jest przykładem dla współmieszkańców w zakresie przestrzegania regulaminu domu oraz harmonogramu dnia,
- przygotowuje się oraz prowadzi spotkania społeczności terapeutycznej,
- pomaga w organizowaniu imprez okolicznościowych,
- współuczestniczy w redagowaniu kroniki domu,
- dopinguje innych mieszkańców do samoobsługi, dbania o estetykę wyglądu zewnętrznego, aktywnej postawy świadczenia pomocy np. na rzecz mieszkańców o najniższej sprawności psychofizycznej,
- stara się o kształtowanie przyjaznej atmosfery wśród całej społeczności domu.

Kolejnym elementem pracy merytorycznej w domu pomocy społecznej są spotkania Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego, umożliwiające indywidualne rozpatrywanie bio-psycho-społecznego problemu każdego z mieszkańców.

DPS w Bożenkowie utrzymuje kontakty ze środowiskiem lokalnym, umożliwiając mieszkańcom udział w imprezach zewnętrznych. Współpracuje z innymi Domami Pomocy Społecznej, placówkami oświatowymi oraz szkołą kształcącą na kierunkach opiekun medyczny oraz terapeuta zajęciowy.

Dla Mieszkańców organizowane są wycieczki. W celu podtrzymywania czy nawiązania kontaktów z rodzinami organizowane są corocznie Spotkania Rodzin i Przyjaciół.

Dom Pomocy Społecznej w Koronowie

Przeznaczony dla 96 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. To placówka świadcząca usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązujących standardów, przeznaczona dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogących funkcjonować samodzielnie w środowisku.

DPS świadczy mieszkańcom takie usługi jak:

- 1) w zakresie warunków sanitarnych,
- 2) w zakresie wyżywienia i organizacji posiłków,
- 3) mieszkańcom nie posiadającym własnej odzieży i obuwia oraz możliwości zakupienia ich z własnych środków, DPS zapewnia odzież i obuwie dostosowane do jego potrzeb, pory roku oraz utrzymanie w czystości i wymianie w razie takiej potrzeby.
- 4) mieszkańcom Domu zapewnia się pomoc w utrzymaniu higieny osobistej, a w przypadku gdy sami nie są w stanie zapewnić sobie środków czystości i higienicznych,
- 5) w zakresie potrzeb opiekuńczych i wspomagających zapewnia się:
 - a) świadczenie pracy socjalnej dla mieszkańców:
 - udzielanie niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych,
 - pomoc w załatwianiu spraw indywidualnych mieszkańców (zameldowanie, dowody osobiste, konta depozytowe, przechowywanie rzeczy prywatnych i wartościowych itp.)
 - pochowanie zgodnie z wyznaniem zmarłego mieszkańca Domu.
 - b) udział w terapii zajęciowej:
 - zajęcia plastyczne/ tj. malowanie kolorowanek, rysowanie, wycinanie wg szablonu, wykonywanie kartek okolicznościowych, wykonywanie ozdób świątecznych, wykonywanie kwiatów z krepy itp.
 - choreoterapia/ tj. zabawy okolicznościowe, imprezy, bale karnawałowe itp.
 - terapia słowem/ tj. głośne czytanie, recytacje wierszy, pogadanki, dyskusje, rozmowy wspierające itp.
 - ludoterapia /tj. zabawy grupowe, imprezy integracyjne, spotkania terapeutyczne itp.
 - muzykoterapia /tj. słuchanie muzyki, śpiewanie piosenek, konkursy muzyczne itp.
 - silwoterapia /tj. wycieczki przyrodnicze, ścieżki dydaktyczne, grzybobranie itp.
 - ergoterapia /tj. zajęcia tkackie, rzeźba, hafciarstwo, wyszywanie, szydełkowanie
 - zajęcia kulinarne /tj. pieczenie ciast, gofrów, faworków, robienie sałatek itp.
 - integracja lokalna /tj. spotkania ze społecznością lokalną, ogniska itp.
 - c) udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych,
 - d) udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach pielęgnacyjnych,
 - e) udział w rehabilitacji leczniczej i usprawniającej,
 - f) podnoszenie sprawności i aktywizowanie mieszkańców domu,
 - g) umożliwienie zaspokojenia potrzeb religijnych, kulturalnych, lokalnych.

Dom zapewnia właściwą i efektywną realizację usług opiekuńczych i wspomagających poprzez: zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy pracownika socjalnego, psychologa lub umożliwienie kontaktu z psychologiem i psychiatrą w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Koronowie. Dom zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy odpowiednią ilość pracowników wchodzących w skład zespołu terapeutyczno-opiekuńczego zgodnie ze wskaźnikiem dla domu dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie.

W Domu Pomocy Społecznej działa zespół terapeutyczno-opiekuńczy, w skład którego wchodzi specjaliści zatrudnieni w DPS oraz pracownicy I-go kontaktu, którzy określają zakres usług świadczonych przez placówkę oraz indywidualne potrzeby mieszkańców. ZTO opracowuje i realizuje plany adaptacyjne, indywidualne plany wsparcia i rehabilitacji mieszkańca.

Dom Pomocy Społecznej w Koronowie współpracuje ze środowiskiem lokalnym w ramach: udziału w imprezach okolicznościowych, udziału w spartakiadach, uroczystościach,

występach artystycznych, wolontariatu, świadczenia usług fryzjerskich itp. z następującymi instytucjami :

- Okręgowy Ośrodek Wychowawczy w Koronowie,
- Szkołą Specjalną nr 3 w Koronowie,
- Miejsko Gminnym Ośrodkiem Kultury w Koronowie,
- Domami Pomocy Społecznej w Warzynie, Bożenkowie, Suchorączku,
- Urząd Miasta i Gminy Koronowo.

Zespół Szkół w Koronowie

Szkoła jest placówką, która realizuje zadania wychowawcze i edukacyjne dla dzieci, młodzieży i młodych dorosłych osób z różnymi typami niepełnosprawności umysłowej oraz współistniejącymi z nią innymi typami niepełnosprawności. Ponadto dysponuje bazą umożliwiającą uczącym się korzystanie z różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej, terapeutycznej, rehabilitacyjnej.

W ramach wszechstronnego rozwoju ucznia szkoła:

- tworzy warunki zapewniających uczniowi komfort psychiczny i poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego,
- zapewnia warunki do kształtowania umiejętności samoobsługowe oraz zaradność życiową,
- tworzy warunki umożliwiające uczniom dokonywanie właściwego wyboru kierunków przyszłej pracy lub form aktywności zawodowej,
- organizuje różnorodne formy aktywności w pracowniach, celem opanowania umiejętności praktycznych w typowych i nowych sytuacjach,
- zapewnia uczniom udział w różnorodnych zajęciach rewalidacyjnych wspierających ich rozwój, zgodnie z istniejącymi niepełnosprawnościami,
- współpracuje z instytucjami i zakładami pracy, w których uczniowie mogliby realizować zajęcia praktyczne lub w przyszłości uzyskać zatrudnienie,
- tworzy warunki sprzyjające podejmowaniu przez uczniów samodzielnych inicjatyw i odpowiedzialnemu decydowaniu,
- doskonalą i rozwija umiejętności komunikowania się uczniów (w tym, jeśli to konieczne, wspomagających sposobów porozumiewania się w otoczeniu społecznym),
- dba o pozytywny wizerunek ucznia, jako potencjalnego pracownika, klienta, użytkownika,
- umożliwia uczniom udział w aktualnych wydarzeniach społecznych i kulturalnych,
- zapewnia możliwości rozwijania zainteresowań i kreatywności uczniów,
- tworzy warunki do poznawania przyrody, życia w harmonii z przyrodą, oraz polisensorycznego doświadczania świata,
- tworzy warunki do rozwijania kondycji fizycznej i troski o własne zdrowie, jako warunku niezbędnego do wykonywania pracy,
- przybliża tradycje i obyczaje lokalne , narodowe , utrwalając poczucie przynależności do społeczności lokalnej, regionu, kraju,
- uczy, że niepełnosprawność na podłożu psychicznym, a także fizycznym nie przeszkadza w korzystaniu w pełni z praw człowieka i nie może być przyczyną jakiegokolwiek dyskryminacji.

W skład Zespołu Szkół w Koronowie wchodzi:

1. Specjalna Szkoła Podstawowa nr 3
2. Specjalna Branżowa Szkoła I Stopnia nr 1
3. Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bydgoszczy

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 t.j.) niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje:

- orzeczenia o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia,
- orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień dla osób, które posiadają orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy, o których mowa w art. 5 i 62 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
- legitymacje osób niepełnosprawnych,
- karty parkingowe.

System orzekania o niepełnosprawności do celów pozarentowych realizowany jest przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, których zadaniem jest określenie stopnia naruszenia sprawności organizmu i konsekwencji tego stanu dla możliwości podjęcia pracy, pełnienia ról społecznych jakie każdy człowiek pełni stosownie do wieku, płci, uwarunkowań społecznych, kulturowych itp. oraz ograniczeń w samodzielnej egzystencji.

Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy (PUP)

Powiatowy Urząd Pracy prowadzi aktywizację zawodową bezrobotnych i poszukujących pracy osób niepełnosprawnych. Przy realizacji zadań Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy współdziała z organami administracji rządowej i samorządów terytorialnych, organizacjami pozarządowymi, organizacjami osób bezrobotnych, powiatową radą rynku pracy, organizacjami pracodawców, związków zawodowych oraz innymi instytucjami działającymi w sprawach promocji zatrudnienia i przeciwdziałania skutkom bezrobocia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. W grudniu 2023 r. w PUP zarejestrowanych było 1 367 (w tym 779 kobiet) mieszkańców Powiatu Bydgoskiego, z czego 1 330 to osoby bezrobotne, a 37 to osoby poszukujące pracy. Niepełnosprawni w liczbie 99 stanowili 7,4 % osób bezrobotnych. Natomiast w grupie osób poszukujących pracy stanowili 16,2 % (6 osób). Łącznie w ewidencji PUP w Bydgoszczy figuruje 105 osób niepełnosprawnych (w tym 48 kobiet). Osoby z zaburzeniami psychicznymi w liczbie 21 (w tym 12 kobiet) stanowią 20 % ogółu osób niepełnosprawnych.

Ośrodki Pomocy Społecznej

Na terenie Powiatu Bydgoskiego funkcjonuje 8 ośrodków pomocy społecznej, które są jednostkami organizacyjnymi gmin powołanych do wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w staraniach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Głównymi celami pomocy społecznej są:

- wsparcie osób i rodzin w przewyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie - w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej - dla osób nieposiadających dochodu lub o niskich dochodach w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,

- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Centrum Integracji i Rehabilitacji „REVITA” w Białych Błotach

Celem „REVITY” jest niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi - szczególnie najuboższym mieszkańcom gminy Białe Błota. „REVITA” stanowi bardzo ważne narzędzie w pracy pracowników socjalnych ośrodka z niepełnosprawnym klientem i jego rodziną. Stanowi również istotne ogniwo w szeroko rozumianym procesie rehabilitacji społecznej i zawodowej. Usługi świadczone przez Centrum są nieodpłatne, dlatego też kierowane są w pierwszej kolejności do podopiecznych GOPS. Zakres świadczonych usług przez „REVITA” to: poradnictwo społeczne i zawodowe skierowane do osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin, w tym udzielanie informacji o przysługujących uprawnieniach. Ponadto świadczone są porady i pomoc w wypełnianiu wniosków w zakresie właściwego orzecznictwa i wskazań w odniesieniu do rehabilitacji zawodowej i społecznej; dowóz niepełnosprawnych, podopiecznych GOPS /w szczególności osób samotnych, ubogich i nie posiadających własnego środka transportu/ na konsultacje lekarskie, zabiegi rehabilitacyjne, zabiegi chemioterapii, na posiedzenia komisji Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz przewóz do szpitala np. psychiatrycznego, zakładu opiekuńczo-rehabilitacyjnego, do Powiatowego Urzędu Pracy, dowóz części uczestników WTZ na zajęcia itp. / dotyczy to osób mogących podróżować w pozycji siedzącej/; prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego; pomoc w organizowaniu usług opiekuńczo-gospodarczych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej; diagnoza struktury społeczeństwa gminy pod kątem niepełnosprawności i występujących potrzeb.

Zakład Aktywności Zawodowej w Białych Błotach (ZAZ) - Ośrodek Sportu i Rehabilitacji „OSiR”

Jest rozwiązaniem prawnym wprowadzonym ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (zwaną dalej ustawą o rehabilitacji). Głównym zadaniem realizowanym przez ZAZ jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. W chwili obecnej zatrudnionych jest 30 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu bydgoskiego, które legitymują się znacznym, bądź umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. ZAZ dowozi pracowników do pracy. Ponadto w zakładzie prowadzone są działania z zakresu rehabilitacji społecznej. Głównym zadaniem ZAZ jest przygotowanie osób niepełnosprawnych do zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Zadanie to realizowane jest poprzez działalność wytwórczą oraz usługową. Praca w ZAZ odbywa się w 3 serwisach: reklamowym, krawieckim oraz rękodzielniczym. Poza tym ZAZ aktywnie uczestniczy również w imprezach o charakterze lokalnym, powiatowym, wojewódzkim, a nawet międzynarodowym. Działalność usługowo-wytwórcza ZAZ prezentowana jest na różnego rodzaju kiermaszach i piknikach.

W ZAZ zatrudnionych było w 2021 r. 17 osób z zaburzeniami psychicznymi, w 2022 r. 15 osób, a w 2023 r. 14 osób.

Środowiskowe Domy Samopomocy (ŚDS)

Na terenie Powiatu Bydgoskiego funkcjonują 4 środowiskowe domy samopomocy, które są placówkami o charakterze dziennym (oznacza to, że działają 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie). Są to ŚDS w Cielu gmina Białe Błota, w Solcu Kujawskim, Gądeczu gmina Dobrcz oraz w Nowej Wsi Wielkiej.

Zgodnie z ustawą z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. Nr 930, z późn. zm.) środowiskowe domy samopomocy są ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi zwanymi „uczestnikami”, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej.

ŚDS w Cielu

Jest placówką wsparcia osób niepełnosprawnych umysłowo, chorych psychicznie oraz doświadczających innych trudności emocjonalnych na skutek wydarzeń życiowych. Do ŚDS przyjmowane są osoby m.in. z depresją, schizofrenią, zespołem Downa, afazją, demencją.

Głównym celem placówki jest osiągnięcie przez uczestników optymalnego poziomu samodzielności w podstawowych sferach życia. Zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy odbywa się to poprzez udział podopiecznych w różnego rodzaju treningach prowadzonych pod okiem terapeutów m.in. treningu umiejętności funkcjonowania w życiu codziennym, treningu umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów oraz treningu umiejętności spędzania czasu wolnego. Ponadto uczestnicy zgodnie z możliwościami rozwijają swoje zainteresowania i uzdolnienia w trakcie zajęć manualnych i muzykoterapii. Rozwijają one wyobraźnię, usprawniają manualnie, korzystnie wpływają na poprawę koordynacji wzrokowo-ruchowej. Placówka położona jest w cichej i spokojnej okolicy, w pobliżu lasu, gdzie uczestnicy wspólnie z opiekunami mogą wychodzić na spacer, zrelaksować się oraz czerpać radość z obcowania z przyrodą. W 2021 r. wśród uczestników ŚDS było 27 osób z zaburzeniami psychicznymi, w 2022 r. - 31 osób, a w 2023 r. - 28 osób.

ŚDS w Solcu Kujawskim

Jest domem dziennego pobytu przeznaczonym dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym. Najważniejszym celem działalności jest takie zaktywizowanie uczestników, aby w optymalny dla siebie sposób potrafili samodzielnie funkcjonować w społeczeństwie. Osoby niepełnosprawne mają możliwość innego spojrzenia na swój problem, mogą przekonać się, że są pełnowartościowymi członkami społeczeństwa, uczestnicząc w jego wszelkich przejawach. Osobom korzystającym z usług domu oferowana jest m.in. pomoc w formie kontaktu z zespołem instruktorów terapii zajęciowej, psychologiem i pedagogiem. W roku 2021 41 osób z rozpoznaniem choroby psychicznej uczestniczyło w zajęciach ŚDS, w 2022 r. 42 osoby, natomiast w 2023 roku była to 1 osoba więcej.

ŚDS w Gądeczu

Jest ośrodkiem wsparcia typu dziennego, świadczącym swoje usługi dla 60 osób skierowanych na mocy decyzji administracyjnych, wydanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrczu. Uczestnikami ŚDS są mieszkańcy gminy Dobrcz oraz trzech ościennych

gmin (gminy Pruszcz, Osielsko oraz Bukowiec). Osoby uczestniczące w zajęciach ŚDS to osoby przewlekle chore psychicznie, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

Zajęcia prowadzone są w pracowniach:

- kroju i szycia,
- stolarsko-ogrodniczej,
- rękodzieła i plastycznej,
- kulinarnej i gospodarstwa domowego,
- multimedialnej,
- ludoterapii i prac manualnych,
- logopedycznej,
- rehabilitacji
- teatralno-muzycznej.

Zespół wspierająco-rehabilitacyjny opracowuje postępowanie wspierająco-rehabilitacyjne, które obejmuje m.in.:

- trening umiejętności samoobsługi i zaradności życiowej i funkcjonowania w codziennym życiu,
- trening umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- trening umiejętności spędzania wolnego czasu,
- terapię zajęciową m.in. poradnictwo (w tym psychologiczne, pedagogiczne) oraz psychoterapię indywidualną i grupową.

ŚDS w Nowej Wsi Wielkiej

Placówka spełnia funkcję wspierającą, rehabilitacyjną, wychowawczą jak i integracyjną. Dom jest ogniwem oparcia społecznego dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekle chorych psychicznie, które mają poważne trudności w życiu codziennym, wymagają pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym oraz w przewyżnianiu ich trudnych sytuacji życiowych. ŚDS przeznaczony jest dla 35 osób zaburzonych psychicznie. Na zajęcia prowadzone w placówce uczęszczają osoby, które:

- posiadają decyzję administracyjną Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Wielkiej przyznającą świadczenie w formie pobytu w ośrodku wsparcia - ŚDS,
- posiadają orzeczenie o niepełnosprawności lub opinię lekarza psychiatry czy psychologa ze wskazaniem do pobytu w ośrodku wsparcia,
- ukończyły 16 rok życia, nie zagrażają własnemu zdrowiu i życiu oraz zdrowiu innych osób,
- są zdolne do samodzielnego zaspokojenia podstawowych potrzeb związanych z samoobsługą i życiem codziennym.

Terapia zajęciowa odbywa się w następujących pracowniach:

- stolarsko-modelarskiej,
- krawiecko-dziewiąrskiej,
- plastyczno-rękodzielniczej,
- edukacyjno-introligatorskiej,
- gospodarstwa domowego.

Zajęcia prowadzone w ŚDS mają na celu kształtowanie odpowiedzialności, umiejętności współpracy i komunikowania się w grupie, a przede wszystkim aktywizację społeczną i zawodową. Realizacja tych zadań dokonuje się poprzez postępowanie wspierająco- rehabilitacyjne zespołu pracowników, które obejmuje:

- trening umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- trening umiejętności samoobsługi i zaradności życiowej,
- trening spędzania wolnego czasu,
- terapię zajęciową.

Rodzinny Punkt Konsultacyjny

Gmina Sicienko

W gminie prowadzony jest Punkt Interwencji Kryzysowej oraz Rodzinny Punkt Konsultacyjny, w których świadczone są bezpłatne usługi psychologa, psychoterapeuty, radcy prawnego oraz psychiatry. Celem punktu jest niesienie pomocy osobom znajdujących się w sytuacjach kryzysu, doświadczającym przemocy, poszkodowanym w wyniku zdarzeń losowych. Z pomocy mogą korzystać m.in. osoby w kryzysie (wynikającym głównie z problemów rodzinnych, wychowawczych czy związanych ze śmiercią bliskich osób), sprawcy przemocy itp.

Gmina Koronowo

Rodzinny Punkt Konsultacyjny udziela pomocy w zakresie: porad radcy prawnego, pomocy psychologa, psychoterapeuty. Jest to bezpłatna pomoc skierowana do mieszkańców Gminy Koronowo.

Gmina Osielsko

Punkt Konsultacyjny prowadzi specjalistyczne usługi na rzecz osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej w związku z przemocą w rodzinie, uzależnieniem własnym lub członka rodziny, trudnościami w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz zdarzeniami losowymi i sytuacjami kryzysowymi. Celem jego działalności jest zapobieganie powstawaniu lub pogłębianiu się dysfunkcji osób lub rodzin będących w kryzysie, a ostatecznie przywrócenie osobie/rodzinie możliwości samodzielnego zmagania się i przezwyciężenia sytuacji trudnej. W 2021 roku 59 osób dorosłych oraz 110 dzieci skorzystało z konsultacji psychologicznej, w roku 2022 - 40 osób dorosłych i 93 dzieci.

Gmina Białe Błota

Rodzinny Punkt Konsultacyjny prowadzi specjalistyczne usługi na rzecz osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej w związku z: przemocą w rodzinie, uzależnieniem własnym lub członka rodziny, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz zdarzeniami losowymi i sytuacjami kryzysowymi.

Celem działalności Punktu jest zapobieganie powstawaniu lub pogłębianiu się dysfunkcji osób lub rodzin będących w kryzysie, a ostatecznie przywrócenie osobie/rodzinie możliwości samodzielnego zmagania się i przezwyciężenia sytuacji trudnej. Głównym, lecz nie jedynym zadaniem Punktu jest nawiązanie kontaktu pomocowego z osobą, rodziną dotkniętą kryzysem i opracowanie strategii wyjścia z tej niekomfortowej sytuacji.

W zależności od potrzeb RPK udziela pomocy psychologicznej, prawnej oraz z zakresu pracy socjalnej. Z usług RPK mogą skorzystać wszyscy mieszkańcy gminy Białe Błota po uprzednim zapisaniu się na termin bezpośrednio u psychologa lub w celu skorzystania z porad prawnych w sekretariacie Ośrodka.

Gmina Dobrcz

Punkt Konsultacyjny działa w oparciu o Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - w ramach którego przyjmuje psychiatra oraz terapeuci.

Gmina Dąbrowa Chełmińska

W ramach działalności Punktu Konsultacyjno-Poradnianego można uzyskać pomoc w formie porad psychologicznych. Trzy razy w tygodniu dyżurują specjaliści z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz uzależnieniom. Ponadto jest możliwość skorzystania z nieodpłatnych porad prawnych.

Gmina Solec Kujawski

W gminie funkcjonują Punkty Konsultacyjne takie jak: dla osób z problemem alkoholowym, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania narkomanii.

Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie powiatu bydgoskiego

Ważną rolę w zakresie wspierania osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin pełnią organizacje pozarządowe. Nikt lepiej nie zna środowiska osób z zaburzeniami psychicznymi jak oni sami poprzez organizowanie się w związki, fundacje i stowarzyszenia oraz działanie w zakresie wsparcia, samopomocy, rozwijania współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi placówkami. Te organizacje najlepiej znają potrzeby swoich podopiecznych i najskuteczniej je zaspokajają.

Działalność organizacji pozarządowych stanowi bardzo cenny element uzupełniający i wspierający wszelkie działania podejmowane na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. Dla samorządu terytorialnego sektor pozarządowy jest partnerem co najmniej w trzech płaszczyznach: po pierwsze reprezentuje społeczność lokalną, wyraża jej potrzeby, dążenia i oczekiwania, po drugie świadczy pomoc bezpośrednią na rzecz mieszkańców społeczności lokalnej oraz po trzecie wprowadza nowe, często alternatywne sposoby działania.

Doświadczenia wskazują, iż działalność organizacji pozarządowych winna być wspierana, integrowana i koordynowana.

Z analizy materiałów przekazanych przez Gminy oraz danych Powiatu Bydgoskiego wynika, iż spośród wszystkich organizacji pozarządowych, które swoim działaniem obejmują mieszkańców Powiatu Bydgoskiego, wsparcia w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi udzielają cztery organizacje pozarządowe tj.:

- Katolickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Specjalnej Troski i Ich Rodzin im. Św. Maksymiliana Kolbego w Bydgoszczy (zasięgiem działania obejmuje gminę Sicienko),
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Delfin” w Solcu Kujawskim (działające w ramach Środowiskowego Domu Samopomocy),
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Solcu Kujawskim
- Stowarzyszenie Rehabilitacji i Turystyki „Na Szlaku” w Koronowie,
- Stowarzyszenie RIDETI w Nowej Wsi Wielkiej.

Dodatkowo na terenie powiatu bydgoskiego działają organizacje świadczące usługi społeczne w formie: usług opiekuńczych, asystenta osoby niepełnosprawnej czy usług wytchnieniowych dla opiekunów formalnych osób zależnych w tym osób z zaburzeniami psychicznymi czy chorobami na tle psychicznym.

Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi spełniają szereg ról, w tym:

- określają potrzeby i priorytety dotyczące życia osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyczyniają się do podnoszenia świadomości społeczeństwa i propagowania zmian,
- kształtują postawy sprzyjające społecznej integracji i przeciwdziałają społecznemu wykluczeniu,
- stwarzają możliwości rozwijania umiejętności w różnych dziedzinach oraz zapewnienia swoim członkom wzajemnego wsparcia i wymianę informacji,
- reprezentują środowiska osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzą działania w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i leczniczej na rzecz swoich członków.

III. Cele Programu wraz z harmonogramem zadań

Cel główny 1 - Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb

1a Cel szczegółowy	Upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony Zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej				
-----	Opis zadania	Forma realizacji	Podmioty/jednostki odpowiedzialne	Termin realizacji	Uwagi
1.	Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie	Program stanowi - zał. Nr 1 W pozostałym zakresie - zadanie nie będzie realizowane	Zespół Koordynujący	Zrealizowane	-
2.	Utworzenie CZP zgodnie z zasadami zawartymi w rozdziale 5 NPOZP	Zadanie nie będzie realizowane.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Brak środków finansowych

Upowszechnienie różnicowanych form pomocy i oparcia społecznego						
1d Cel szczegółowy	Opis zadania	Forma realizacji	Podmioty/jednostki odpowiedzialne	Termin realizacji	Uwagi	

1.	Aktualizacja poszerzenia, różnicowania i unowocześnienia pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej oraz samopomocy środowiskowej.	Nie dotyczy	Zadanie własne samorządów gminnych	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
2.	Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Realizacja zadań z zakresu usług społecznych świadczonych np. w środowiskach domowych osób zależnych oraz usług wychnieniowych dla opiekunów formalnych osób z zaburzeniami psychicznymi	Zadanie własne samorządów gminnych	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
3.	Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie	Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej: <ul style="list-style-type: none"> • dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, • dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki 	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Realizacja ciągła	Nie dotyczy	

				<p>pomocnicze dla osób niepełnosprawnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, • dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, • realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, • realizacja innych programów celowych dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami w tym również na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi 		
--	--	--	--	--	--	--

Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi					
1e Cel szczegółowy	Opis zadania	Forma realizacji	Podmioty/jednostki odpowiedzialne	Termin realizacji	Uwagi
1.	Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacji i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym zaburzeniami psychicznymi	<p>1. Diagnoza niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi (odbycie rozmów informacyjno-doradczych ze wszystkimi osobami z zaburzeniami psychicznymi celem rozpoznania potrzeb w zakresie aktywizacji zawodowej, opracowanie Indywidualnych Planów Działania dla osób zainteresowanych aktywizacją zawodową) celem dostosowania działań PUP do faktycznych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi określonych w oparciu o wyniki diagnozy.</p> <p>2. Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi w celu pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu, miejsca zatrudnienia, kierunku przekwalifikowania lub instrumentu aktywizacji zawodowej.</p>	Powiatowy Urząd Pracy	Realizacja ciągła w trakcie trwania Programu	

		<p>3. Kształtowanie postaw gotowości do podjęcia pracy wśród osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowanie szkoleń z zakresu poszukiwania pracy, - warsztaty aktywnego poszukiwania pracy dla osób niepełnosprawnych, - ułatwienie dostępu do informacji i elektronicznych baz danych pozwalających na zdobycie umiejętności skutecznego poszukiwania pracy. <p>4. Organizacja szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi w zawodach deficytowych na lokalnym rynku pracy celem uzyskania/uzupełnienia/ zmiany kwalifikacji i umiejętności zawodowych oraz zwiększenia szans na uzyskanie zatrudnienia.</p>			
2.	<p>Prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi</p>	<p>1. Opracowanie materiałów informacyjnych kierowanych do pracodawców promujących zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi</p> <ul style="list-style-type: none"> - ulotki informacyjne, - plakaty, 	Powiatowy Urząd Pracy współpracujący z partnerami	Realizacja w ciągu trwania Programu	

				<p>- pisma adresowane bezpośrednio do pracodawców.</p> <p>2. Konferencje i szkolenia dla pracodawców.</p> <p>3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi oraz z placówkami służby zdrowia (Oddział Psychiatryczny Szpitala Uniwersyteckiego im. A. Jurasza, Wojewódzka Poradnia Zdrowia Psychicznego) w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej</p> <p>4. Kampania informacyjna w mediach (prasa, rtv, internet).</p>		
--	--	--	--	---	--	--

3.	Zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy	<p>1. Świadczenie usług z zakresu pośrednictwa pracy, w tym pracy za granicą (EURES) dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>2. Współpraca z Polską Organizacją Pracodawców Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności w zakresie pośrednictwa pracy.</p> <p>3. Współorganizacja, uczestnictwo w targach pracy oraz innych przedsięwzięciach związanych z problematyką rynku pracy osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>4. Współpraca z agencjami zatrudnienia w zakresie pośrednictwa pracy, w tym pracy tymczasowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>5. Organizowanie subsydiowanych miejsc zatrudnienia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - robót publicznych, - prac interwencyjnych, - prac społecznie użytecznych, 	Powiatowy Urząd Pracy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
----	--	--	-----------------------	-------------	-------------

		<p>- refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy.</p> <p>6. Organizowanie miejsc stażowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>7. Organizacja spotkań informacyjnych dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi zainteresowanych rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej.</p> <p>8. Udzielanie pomocy finansowej w formie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności.</p> <p>9. Promocja wśród osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi zasad ekonomii społecznej, w tym tworzenia spółdzielni socjalnych oraz zatrudnienia w spółdzielniach socjalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia zawodowe i biznesowe dla przyszłych członków spółdzielni socjalnych, - udzielanie dotacji na wkład do spółdzielni socjalnych, - refundacja składek na ubezpieczenie społeczne pracowników spółdzielni socjalnych. 		
--	--	--	--	--

Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy					
1f Cel szczegółowy	Opis zadania	Forma realizacji	Podmioty/jednostki odpowiedzialne	Termin realizacji	Uwagi

1.	Powołanie lub kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu	Powołanie Zespołu Koordynującego opracowanie Programu - Uchwała nr 691/2023 Zarządu Powiatu Bydgoskiego z dnia 14 grudnia 2023 r.	Zarząd Powiatu Bydgoskiego	Zadanie zrealizowane	-
2.	Opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i spotecznych świadczeń	Opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej na lata 2023-2030	Zespół Koordynujący	Zadanie zrealizowane	-
3.	Realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego	Zgodnie z zapisami Harmonogramu zadań PPOZP na lata 2023-2030	Realizacja podmioty wskazane jako wykonawcy poszczególnych celów. Koordynowanie i monitorowanie Lokalny Zespół Koordynujący	Realizacja ciągła w trakcie trwania Programu	Opracowanie i przedstawienie Zarządowi Powiatu Bydgoskiego corocznego sprawozdanie z funkcjonowanie PPOZP. Przygotowanie i przedłożenie

					wymaganych sprawozdań zewnętrznych
4.	Przygotowanie i udostępnianie mieszkańcom oraz samorządowi województwa, aktualizowanego corocznie przewodnika, informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Opracowanie przewodnika w formie elektronicznej i zamieszczenie go na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy, Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy.	Wydział Promocji, Kultury i Sportu, przy współpracy Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, NFZ oraz gmin Powiatu Bydgoskiego.	Realizacja w ciągu trwania Programu	Począwszy od roku 2024

Cel główny 2 - zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb

1g Cel szczegółowy	Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom i rodzicom				
-----	Opis zadania	Forma realizacji	Podmioty/jednostki odpowiedzialne	Termin realizacji	Uwagi
1.	Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich różnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych oraz ich rodzinom przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów i rodzin	Zgodnie z zakresem działalności placówki. Dodatkowo zorganizowanie raz na dwa lata konferencji promującej zdrowie psychiczne i poruszającej problemy osób chorujących oraz ich rodzin.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koronowie z filią w Bydgoszczy Zespół Koordynujący	Realizacja ciągła	- Począwszy od roku 2024

2.1.2.	<p>Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych oraz ich rodzinom w jednostkach systemu oświaty</p>	<p>Działania pedagogów i psychologów szkół, dla których organem prowadzącym jest Powiat Bydgoski oraz pomoc psychologiczna i pedagogiczna, prowadzenie indywidualnych terapii i psychoterapii przez Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Koronowie z filią w Bydgoszcy.</p>	<p>Dyrektorzy szkół, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koronowie z filią w Bydgoszcy</p>	<p>Realizacja ciągła</p>	<p>Działania w przedszkolach i szkołach podstawowych stanowią zadania samorządu gminnego - nie zostały uwzględnione w POZP.</p>
--------	--	---	---	--------------------------	---

Monitoring i sprawozdawczość:

Monitorowanie przebiegu realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o coroczne sprawozdania podmiotów zaangażowanych w jego realizację i wskazanych w harmonogramie zadań PPOZP, jako jednostki odpowiedzialne. Corocznie, w ramach monitoringu, Zespół Koordynujący realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030, dokona dokładnej analizy realizacji programu. Przewodniczący Zespołu Koordynującego odpowiada za przedstawienie sprawozdania z Programu za poprzedni rok Staroście Bydgoskiemu do 30 kwietnia.

Corocznie w terminie do 15 maja, Powiat Bydgoski będzie przysyłał ministrowi właściwemu do spraw zdrowia lub wskazanemu przez niego podmiotowi, sprawozdanie z wykonania zadań objętych harmonogramem realizacji Programu w roku poprzednim. Powiat Bydgoski będzie także corocznie publikował zaktualizowany przewodnik informujący o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Podmiot koordynujący:

Wydział Promocji, Kultury i Sportu.

Podmioty uczestniczące:

- Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Koronowie z filią w Bydgoszczy,
- Powiatowe Centrum Zarządzania Oświatą w Koronowie,
- Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Trzemiętowie,
- Zespół Szkół w Koronowie,
- Dom Pomocy Społecznej w Koronowie,
- Dom Pomocy Społecznej w Bożenkowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy,
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Solcu Kujawskim,
- Fundacja Ekoprzyjazna w Koronowie.

Składowymi Powiatowego Programu jest:

1. program zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP (centrów zdrowia psychicznego) oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie (zał. nr 1),

**Program zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w
dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki
zdrowotnej,
w tym rozwoju CZP (centrów zdrowia psychicznego) oraz placówek
psychiatrycznej opieki zdrowotnej
dla dzieci i młodzieży w powiecie na lata 2023-2030**

Model środowiskowej opieki psychiatrycznej w Powiecie Bydgoskim

Cele:

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie jego zaburzeniom - wiedza i umiejętności przydatnych dla osiągnięcia dobrego samopoczucia psychicznego, przewyższanie kryzysów życiowych w pracy, domu, wspólnocie.
2. W kierunku opieki psychiatrycznej według modelu środowiskowego - dostępność, równość i godność w leczeniu dla osób cierpiących. Wsparcie lokalnej wspólnoty i uczestnictwo w jej życiu.
3. Prowadzenie badań i monitorowanie efektów pracy - uporządkowanie wiedzy na temat zdrowia psychicznego i związanych z nim problemów.

Założenia:

1. rozwój alternatywnych rozwiązań i programów środowiskowych,
2. integrację z ośrodkami podstawowej opieki zdrowotnej,
3. integrację z systemem opieki społecznej i środowiskowej.

Gdy czujesz, że coś jest nie tak, nie bój się skorzystać z profesjonalnej pomocy. Poradnia zdrowia psychicznego pomoże Ci uzyskać pomoc zarówno psychologa jak i psychiatry. Poradnie tego typu działają w ramach NFZ i prywatnie.

Na wizytę u psychiatry nie jest wymagane skierowanie od lekarza rodzinnego.

W dobie szybko zmieniającego się świata, zwiększonej ilości bodźców, rosnących oczekiwań i nagromadzonych sytuacji stresujących coraz więcej dzieci, młodzieży oraz dorosłych kobiet i mężczyzn szuka pomocy u specjalistów od zdrowia psychicznego. Jest to pozytywnym sygnałem zwiększonej świadomości, że o zdrowie psychiczne można i trzeba dbać, tak samo jak o zdrowie fizyczne. Jeśli czujesz się źle, to nie jest istotne do kogo najpierw pójdziesz. Najważniejsze, żeby zrobić ten pierwszy krok i skonsultować swój stan ze specjalistą.

➤ Kiedy udać się do psychologa?- wymagane jest skierowanie od lekarza rodzinnego

- kiedy odczuwasz permanentne napięcie psychofizyczne, trwające dłużej niż miesiąc,
- kiedy potrzebujesz z kimś dłużej porozmawiać i przeanalizować psychologiczne podstawy swojego funkcjonowania,
- kiedy czujesz, że jesteś zagubiony,
- kiedy chcesz zrozumieć swoje potrzeby, emocje i zachowania, to, co się z tobą dzieje,
- kiedy chcesz znaleźć odpowiedź, dlaczego „przytrafiają ci” się określone sytuacje, wchodzisz w relacje z określonymi osobami,
- kiedy masz stany lękowe, depresyjne, a farmakoterapia tylko częściowo pomaga,
- kiedy wszystko niby jest w porządku w twoim życiu, ale nie czujesz się szczęśliwy i nie wiesz dlaczego,
- kiedy masz trudności w relacjach z ludźmi,
- kiedy czujesz, że nie wiesz kim jesteś,
- kiedy odczuwasz pustkę,
- kiedy często odczuwasz złość,
- kiedy postawiono diagnozę zaburzenia osobowości,
- kiedy masz myśli samobójcze i jesteś już pod opieką psychiatry,

- kiedy stan lękowy przeszkadza w codziennym funkcjonowaniu (budzisz się rano z uczuciem lęku, który towarzyszy Ci przez większość dnia). Farmakoterapia jest bardzo pomocna, ale to praca psychologiczna pozwala opanować świadomie lęk,
- kiedy boisz się wyjść z domu,
- kiedy zauważasz przedłużające się trudności z koncentracją i pamięcią,
- kiedy przeżyłeś silny stres lub sytuację traumatyczną.

➤ Kiedy udać się na wizytę do psychiatry?

Psychiatra to lekarz medycyny, który zajmuje się zapobieganiem, diagnostyką i leczeniem zaburzeń psychicznych. Warto się do niego udać, gdy czujemy, że problem, z którym się borykamy, przerasta nasze siły i utrudnia codzienne funkcjonowanie. Psychiatra pomaga w rozwiązywaniu problemów związanych ze zdrowiem psychicznym, leczy pacjentów z depresją, zaburzeniami lękowymi, uzależnieniami, zaburzeniami odżywiania, zaburzeniami osobowości czy schizofrenią. Nie musisz jednak podejrzewać u siebie poważnej choroby psychicznej, by chcieć skonsultować się z psychiatrą. Możesz zgłosić się do niego również wtedy, gdy przechodzisz trudny okres i doświadczasz kryzysu - czyli nie możesz sobie poradzić z zaistniałą w Twoim życiu sytuacją.

Objawy, z którymi warto udać się do psychiatry, to między innymi:

- kiedy masz myśli samobójcze, a zwłaszcza pojawiają się w głowie scenariusze, jak mógłbyś ze sobą skończyć,
- kiedy stany lękowe przeszkadzają w codziennym funkcjonowaniu (budzisz się rano z uczuciem lęku, który towarzyszy ci przez większość dnia),
- kiedy zauważasz, że stres powoduje zaburzenia snu,
- kiedy boisz się wyjść z domu,
- kiedy masz myśli prześladowcze (należy zweryfikować czy jest to skutek zaburzenia neuroprzekaźników w mózgu wskazujące na zaburzenia psychotyczne, czy faktycznie istnieje realne zagrożenie),
- kiedy odczuwasz krótkie stany euforii, po których następuje długotrwały stan depresyjny (możliwe zaburzenie afektywne - dwubiegunowe),
- kiedy słyszysz głosy w głowie, zaczynasz podejrzewać ludzi o działania skierowane przeciwko tobie (możliwe początki schizofrenii),
- kiedy zauważasz przedłużające się trudności z koncentracją i pamięcią,
- kiedy przeżyłeś silny stres lub sytuację traumatyczną.

Zasoby leczenia psychiatrycznego obejmujące Miasto i Powiat

Bydgoszcz

Sieć Centrów Zdrowia Psychicznego

Centra Zdrowia Psychicznego to miejsca, w których można otrzymać natychmiast bezpłatne wsparcie przez całą dobę. Bez skierowania, bez zapisywania się na wizytę. Pomoc dostosowana jest do potrzeb. Może obejmować wizyty w poradni, pobyt na oddziale dziennym lub całodobowym, wsparcie zespołu leczenia środowiskowego, który odwiedza pacjenta w domu, by pomagać jemu i jego rodzinie. Indywidualny plan leczenia opracowują specjaliści na podstawie kontaktu z osobą doświadczającą kryzysu psychicznego.

Centra Zdrowia Psychicznego dedykowane są dla osób powyżej 18 roku życia. By uzyskać pomoc można zgłosić się osobiście, telefonicznie lub za pomocą poczty e-mail do Punktów Zgłoszeniowo-Koordynacyjnych, w których dyżurują specjaliści (pielęgniarka, lekarz, psycholog) gotowi do udzielenia wsparcia i przeprowadzenia oceny potrzeb zdrowotnych. Na terenie Bydgoszczy Centrum Zdrowia Psychicznego, jako środowiskowy model opieki psychiatrycznej uruchomił w ramach pilotażu Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Szpital Uniwersytecki nr 1 im. dr. A. Jurasza w Bydgoszczy. Z pomocy Centrum skorzystać mogą mieszkańcy Bydgoszczy oraz gmin Powiatu Bydgoskiego jak: Solec Kujawski, Nowa Wieś Wielka i Dąbrowa Chełmińska. Osoby spoza obszaru objętego działaniem Centrum, które chciałyby uzyskać pomoc mogą zostać przyjęte, ale według zasad ogólnych czyli tak jak wyglądają przyjęcia pacjentów w innych placówkach opieki zdrowotnej. Ponadto osoby takie otrzymują od pracowników Centrum listę placówek, gdzie mogą otrzymać pomoc psychiatryczną na terenie województwa kujawsko-pomorskiego m.in. taką placówką jest **Wojewódzki Szpital dla osób Psychiczenie i nerwowo Chorych im. Dr J. Bednarza w Świeciu** (Izba Przyjęć 52-33-08-307). Terminy dostępności do poradni można sprawdzić na stronie: <https://terminyleczenia.nfz.gov.pl/>

I. Opieka Czynna - Poradnie Zdrowia Psychicznego

- 1. Poradnia Leczenia Nerwic i Zaburzeń Osobowości w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej - „Sanitas” - Spółdzielnia Pracy Lekarzy Specjalistów, ul. Dworcowa 110**
- 2. Świat Zdrowia Centrum Medyczne (MEDIC), ul. Wańkowicza 1**
- 3. NZOZ Poradnia Zdrowia Psychicznego „Stawowa” utworzony przez PZP „Stawowa” sp. z o.o., ul. Stawowa 1**

Świadczenia udzielane są pacjentom ubezpieczonym w NFZ oraz nieubezpieczonym (odpłatnie) w następujących poradniach:

- Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych,
- Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży,
- Poradni Psychologicznej,
- Oddziale Dziennym dla Dorosłych,
- Oddziale Dziennym dla Dzieci i Młodzieży,
- Poradni Leczenia Uzależnień,
- Zespole Leczenia Środowiskowego,
- Ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej dla dzieci I poziomu

4. Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży „Pomoc”, ul. Nakielska 81

Centrum jest częścią Poradni Zdrowia Psychicznego „Stawowa” i powstało z myślą niesienia pomocy dzieciom, młodzieży, a także rodzinom, u których pojawiły się trudności. Udziela wsparcia psychologicznego dzieciom, młodzieży, a także rodzinom. Centrum świadczy opiekę indywidualną, a także grupową.

5. Poradnia Zdrowia Psychicznego MSWiA, ul. Kopernika 14

Poradnia zajmuje się:

- terapią indywidualną,

- terapią rodzinną,
- interwencją w kryzysie,
- zaburzeniami po stresie urazowym,
- doradztwem w sytuacjach nowych i trudnych,
- doborem i selekcją kadr dla Policji, SW, PSP, ABW, Straży Miejskiej,
- badaniami kierowców - pracownia psychotechniczna ma uprawnienia do badań wszystkich kierowców (wpis do ewidencji wojewody),
- badaniami na broń (wszyscy psycholodzy są na liście uprawnionych Komendanta Wojewódzkiego Policji),
- badaniami kuratorów, sędziów, prokuratorów.

6. Poradnia Psychiatryczna - Szpital Wojskowy, ul. Powstańców Warszawy 5

Celem pracy lekarzy w poradni jest niesienie najwyższej jakości pomocy chorym i potrzebującym, cierpiącym z powodu dolegliwości psychicznych, oraz ich rodzinom. Klinika Psychiatryczna świadczy pomoc medyczną zarówno dla żołnierzy, jak i cywilnego społeczeństwa Bydgoszczy i województwa kujawsko-pomorskiego w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia.

7. Zespół Poradni - Szpital Uniwersytecki nr 1 im. dr. Antoniego Jurasza, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 9

W skład Zespołu Poradni wchodzi:

- Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży,
- Poradnia Psychologiczna,
- Poradnia Leczenia Uzależnień.

Poradnie zapewniają kompleksową diagnostykę, różnicowanie i farmakologiczne i psychoterapeutyczne leczenie zaburzeń, m.in. depresyjnych, psychotycznych i afektywnych. Zapewniają terapię indywidualną i rodzinną, jak również małżeńską. Opieką ambulatoryjną objęci są również pacjenci uzależnieni od alkoholu i substancji psychoaktywnych. Różnorodność form opieki nad chorymi z zaburzeniami psychicznymi pozwala na zachowanie płynności leczenia od ambulatoryjnego poprzez leczenie środowiskowe i oddziały dzienne do stacjonarnych dla chorych wymagających intensywnego leczenia i opieki w warunkach całodobowych.

8. Poradnia Psychologiczna - Szpital Uniwersytecki nr 2 im. dr. Jana Bizuela, ul. Ujejeskiego 75

Poradnia ma podpisaną umowę z NFZ. W ramach tej umowy udzielana jest pomoc psychologiczna dzieciom, młodzieży oraz osobom dorosłym.

9. Poradnia Psychologiczna - Centrum Onkologii im. prof. Franciszka Łukaszczyka, ul. dr Izabeli Romanowskiej 2

W ramach Zakładu Psychologii Klinicznej funkcjonuje Poradnia Psychologiczna, poradnia Pomocy palącym oraz Gabinet Konsultanta Psychiatry.

10. Wojewódzka Przychodnia Zdrowia Psychicznego, ul. Sułkowskiego 58A

- a) Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych,
- b) Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży.

Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych

Stanowi integralną strukturę jednostki jaką jest Wojewódzka Przychodnia Zdrowia Psychicznego w Bydgoszczy. Zespół tworzy szeroka grupa specjalistów z dziedziny psychiatrii

dorośli - zarówno lekarzy jak i psychologów. Dzięki systematycznym szkoleniom podnoszą oni swoje kwalifikacje i umiejętności, mogą więc precyzyjnie leczyć, diagnozować i udzielać wsparcia tym wszystkim pacjentom, którzy tego potrzebują i oczekują. Organizowane są sesje psychoterapeutyczne zarówno indywidualne jak i grupowe. Ponadto współdziałają poprzez funkcję asystenta socjalnego z szeregiem pośrednich form opieki psychiatrycznej między innymi środowiskowymi domami samopomocy, klubami pacjenta, warsztatami terapii zajęciowej, domami pomocy społecznej, ośrodkami do zwalczania przemocy w rodzinie, itp. Rejestracja do poradni jest telefoniczna lub może odbywać się osobiście. Zespół psychologów Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych udziela następujących specjalistycznych form pomocy psychologicznej:

- poradnictwo psychologiczne w zakresie sytuacji kryzysowych i problemów adaptacyjnych,
- psychoedukacja w zakresie określonych chorób i zaburzeń psychicznych oraz w innych problemach psychologicznych,
- psychoterapia indywidualna krótko i długoterminowa dla osób z zaburzeniami:
 - zespołem lęku uogólnionego,
 - napadami paniki lękowej,
 - zaburzeniami depresyjnymi,
 - zaburzeniami osobowości.

psychoterapia jest prowadzona w konwencji poznawczo-behawioralnej i psychodynamicznej,

- wykonywanie badań psychologicznych:
 - diagnostyka zaburzeń funkcji poznawczych, zaburzeń pamięci,
 - ocena poziomu intelektualnego.

Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży

Posiada długoletnie tradycje w diagnozowaniu i leczeniu dzieci i młodzieży. W zespole są zarówno osoby z długoletnim doświadczeniem zawodowym jak i osoby młode wnoszące do zespołu swój zapał i optymizm terapeutyczny. Opieką objęte są dzieci i młodzież z całego województwa kujawsko-pomorskiego oraz województw sąsiednich. Zapewniona jest opieka specjalistów psychiatrii dzieci i młodzieży oraz psychologów, psychoterapeutów i logopedów. Rejestracja do poradni jest telefoniczna lub osobiście.

11. Centrum Psychiatrii i Psychoterapii Colligo, ul. Kasztanowa 57

Jest to prywatny podmiot leczniczy, który zajmuje się:

- konsultacją psychiatryczną osób dorosłych,
- konsultacją psychiatryczną dzieci i młodzieży,
- psychoterapią dorosłych,
- psychoterapią dzieci i młodzieży,
- psychoterapią rodzinną,
- poradami psychologicznymi,
- terapią grupową i treningami.

12. Promedica - GP Sp. z o.o. Centrum Zdrowia Psychicznego Bajka, ul. Szelburg Zarembiny 23

W ramach Centrum działają dwie poradnie:

- Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych oraz Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Dorosłych.

Zakres świadczeń:

- leczenie zaburzeń zdrowia psychicznego,
- badanie, diagnoza, konsultacje, poradnictwo, wsparcie, interwencja kryzysowa.

13. Przychodnia Leśna Promedica - GP, ul. Czerkarska 22

Specjaliści z dziedziny psychiatrii diagnozują, leczą i udzielają wsparcia pacjentom, będącym pod opieką poradni zdrowia psychicznego.

14. PsychoMedic - prywatna poradnia zdrowia psychicznego, ul. Dworcowa 13

W ramach oferowanych usług Klinika realizuje odpłatnie zarówno profesjonalną diagnostykę zaburzeń oraz trudności psychicznych, leczenie psychiatryczne oraz kompleksowe, dostosowane do indywidualnych potrzeb Pacjenta wsparcie psychologiczne. Prowadzi jednorazowe konsultacje, poradnictwo psychologiczne, interwencje kryzysowe, a także regularne psychoterapie (krótko oraz długoterminowe, indywidualne, par, rodzinne). Ośrodek zdrowia psychicznego zapewnia także profesjonalne wsparcie psychologiczno-psychiatryczne dla najmłodszych. W klinice prowadzona jest także profesjonalna terapia dla dzieci i młodzieży znajdujących się w spektrum autyzmu (ASD) oraz dla tych doświadczających problemów wynikających z nadpobudliwości psychoruchowej z deficytami uwagi (ADHD). Rodzice poszukujący wiedzy o tym, jak jeszcze lepiej wspierać swoje dziecko, mają możliwość skorzystania z treningów wychowawczych lub pojedynczych konsultacji psychologicznych połączonych z psychoedukacją.

15. Poradnia dla osób z Zespołem Aspergera „ASPI” NZOZ, ul. Nakielska 47

16. Akademickie Centrum Medyczne WSG, ul. A. Naruszewicza 11

Centrum oferuje psychoterapię indywidualną w nurcie psychodynamicznym. To podejście terapeutyczne zakłada, że rozumienie funkcjonowania psychicznego wymaga refleksji nad nieświadomością. W toku pracy terapeutycznej odkrywa się nieświadomione wcześniej: mechanizmy działania, wewnętrzne konflikty i pragnienia, a także sposoby interpretowania rzeczywistości społecznej oraz wzorce relacji interpersonalnych. Poprzez rozmowę terapeutyczną pacjent zyskuje nowe rozumienie własnego świata wewnętrznego oraz nowe rozumienie otaczającej go rzeczywistości. Ponadto Centrum oferuje pomoc psychologiczną.

Powiat Bydgoski

- 1. Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej - Poradnia Zdrowia Psychicznego, ul. Paderewskiego 33, Koronowo**
- 2. Prywatny gabinet lekarski Kucharski Robert, ul. Powstańców 7, Solec Kujawski**
- 3. Szpital Eskulap ul. Koperkowa 2, Osielsko - prywatne konsultacje psychologiczne i psychiatryczne**
- 4. Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna SENSO ul. Tapicerska 4, 86-031 Osielsko**

II. Opieka Czynna - Oddziały dzienne

1. Szpital Uniwersytecki im. A. Jurasza, ul. M. Skłodowskiej-Curie 9

a) Oddział Dzienny Psychiatryczny

Liczba miejsc:20

b) Oddział Psychiatryczny

Liczba łóżek: 26

Leczone schorzenia:

- organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi,
- zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem środków (substancji) psychoaktywnych,
- schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe,
- zaburzenia nastroju (afektywne),
- zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną (somatoform),
- zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi,
- zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych,
- upośledzenie umysłowe,
- zaburzenia rozwoju psychicznego (psychologicznego),
- zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym,
- nieokreślone zaburzenia psychiczne,
- symptomy i objawy chorobowe dotyczące poznawania, postrzegania, stanu emocjonalnego oraz zachowania.

Na Oddziale prowadzona jest diagnostyka i leczenie powyższych zaburzeń. Prowadzona jest także psychoterapia indywidualna oraz zajęcia psychoedukacyjne, zabiegi elektrowstrząsowe, terapia grupowa z elementami arteterapii (obejmuje ona następujące obszary działań: terapia przez sztuki plastyczne, muzykoterapia, choreoterapia, relaksacja i trening twórczego myślenia). Przyjęcie odbywa się na podstawie skierowania od lekarza psychiatry oraz rozmowy kwalifikacyjnej z Koordynatorem Oddziału w każdy pracujący dzień tygodnia.

c) Zespół Leczenia Środowiskowego

Zajmuje się leczeniem chorego w jego środowisku domowym przy współdziałaniu i edukacji członków najbliższej rodziny. Taka forma opieki pozwala na utrzymanie dotychczasowych relacji rodzinnych i społecznych. Zapobiega powstawaniu choroby szpitalnej, pomaga rodzinie lepiej poznać i zrozumieć chorobę.

2. NZOZ Poradnia Zdrowia Psychicznego „Stawowa” utworzony przez PZP „Stawowa” sp. z o.o., ul. Stawowa 1

Oddział Dzienny Psychiatryczny dla Dorosłych

Cele pobytu w oddziale dziennym:

- diagnoza i terapia zaburzeń psychicznych,
- wsparcie w okresie choroby,
- złagodzenie objawów chorobowych i zapobieganie ich nasilaniu się,
- poprawa w zakresie rozpoznawania, nazywania i wyrażania własnych emocji,
- wzrost samooceny,
- wzrost świadomości przyczyn własnych zachowań,
- wypracowanie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron i wykorzystywania ich w codziennym funkcjonowaniu,
- nabycie umiejętności radzenia sobie w stresujących sytuacjach.

Oddział Dzienny zapewnia:

- opiekę lekarską,

- opiekę pielęgniarską,
- psychoterapię grupową,
- psychoterapię indywidualną,
- trening umiejętności społecznych,
- muzykoterapię,
- relaksację,
- terapię poprzez sztukę,
- terapię zajęciową,
- psychoedukację,
- uczestniczenie w okazjonalnych wydarzeniach artystycznych naszego miasta, grupowych wyjściach do muzeum lub galerii.

Pobyt w Oddziale Dziennym trwa do 12 tygodni. W tym czasie pacjenci korzystają z pomocy lekarzy specjalistów, uczestniczą w psychoterapii indywidualnej i grupowej, muzykoterapii, terapii pracą i sztuką. Wykonują prace z zakresu rękodzieła artystycznego, przygotowują posiłki, sami dokonują zakupów, chodzą na wystawy, realizują wszelkie formy życia społecznego. Spędzają na oddziale po 6 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu, realizując indywidualnie opracowany program terapeutyczny. Kadre Oddziału stanowią specjaliści w zakresie leczenia psychiatrycznego.

Z pobytu na Oddziale Dziennym mogą korzystać pacjenci skierowani do Oddziału przez lekarza spoza Poradni np. lekarza prowadzącego podczas pobytu w szpitalu, lekarza leczącego lub lekarza rodzinnego. Mogą również zgłosić wolę uczestnictwa w terapii Oddziału Dziennego bezpośrednio u lekarza oddziału czy lekarza pracującego w Poradni „Stawowa”. Przyjęcie na Oddział odbywa się na podstawie spotkania kwalifikacyjnego prowadzonego przez personel Oddziału. Pobyt na Oddziale jest bezpłatny dla pacjentów objętych ubezpieczeniem zdrowotnym. Poradnia ma podpisaną umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia na prowadzenie Oddziału Dziennego.

Oddział Dzienny Psychiatryczny dla Dzieci i Młodzieży

Z pobytu na Oddziale Dziennym mogą korzystać pacjenci skierowani do Oddziału, np. przez lekarza psychiatrę, lekarza leczącego w poradni specjalistycznej, pediatrycznej czy rejonowej, oraz podczas pobytu w szpitalu.

Rodzice bądź prawni opiekunowie mogą również zgłosić wolę uczestnictwa dziecka w terapii Oddziału Dziennego bezpośrednio u lekarza Oddziału albo innego lekarza pracującego w Poradni "STAWOWA". Przyjęcie na Oddział odbywa się na podstawie spotkania kwalifikacyjnego prowadzonego przez personel Oddziału.

Pobyt na Oddziale jest bezpłatny dla pacjentów objętych ubezpieczeniem zdrowotnym. Poradnia ma podpisaną umowę z NFZ.

Oddział Dzienny Psychiatryczny dla Dzieci przy NZOZ Poradni Zdrowia Psychicznego „STAWOWA” to miejsce dające możliwość korzystania z terapii i rehabilitacji psychiatrycznej dzieciom w wieku od 4 do 16 lat, których stan zdrowia nie wymaga hospitalizacji całodobowej.

Celem pracy Oddziału jest osiągnięcie zdrowia dzieci, poprawy ich funkcjonowania, polepszenia samopoczucia, poprawy jakości relacji w rodzinie i szkole.

Zajęcia odbywają się w elastycznie ustalanych ramach czasowych adekwatnie do potrzeb dzieci i ich rodzin, po czym mali pacjenci wracają do swojego środowiska, domu, najbliższych. Pacjentom, którzy przebywają w Oddziale oferowana jest:

- psychoterapia indywidualna i grupowa, rodzinna,
- porada lekarza psychiatry,
- terapia zajęciowa:
 - arteterapia - zajęcia plastyczne, rękodzieło itp.,
 - relaksacja połączona z muzykoterapią,
 - trening szybkiego i efektywnego przyswajania wiedzy.
- gimnastyka, w tym kinezylogia edukacyjna oraz praca metodą ruchu rozwijającego V. Sherborne,
- biblioterapia, zwłaszcza bajkoterapia - zajęcia grupowe z książką,
- praca z logopedą.

Zajęcia te mają na celu wspomaganie i uzupełnianie pracy psychologów, pedagogów, psychiatrów.

3. Centrum Medyczne Gizińscy, ul. Leśna 9A

To jeden z nielicznych, prywatnych ośrodków w Polsce, który świadczy usługi psychiatryczne w oparciu o:

- a) ambulatorium psychiatryczne,
- b) oddział dzienny psychiatryczny,
- c) oddział stacjonarny.

Oddział dzienny psychiatryczny

- ogólnopsychiatryczny,
- rehabilitacyjny,
- leczenia zaburzeń nerwicowych, które zapewniają pośrednią formę hospitalizacji między oddziałem całodobowym a opieką ambulatoryjną.

Oddziały kierują swoją ofertę terapeutyczną do pacjentów z procesami psychotycznymi, zaburzeniami nastroju, zaburzeniami uwarunkowanymi organicznymi zmianami w ośrodkowym układzie nerwowym oraz zaburzeniami lękowymi, związanymi ze stresem (adaptacyjnymi), somatyzacyjnymi, odżywiania, zaburzeniami nawyków i impulsów, czy zaburzeń osobowości i zachowania dorosłych.

Oddział Dzienny w Centrum Medycznym Gizińscy funkcjonuje od 2003 roku. Przez ten czas zajęcia na Oddziałach Dziennych odbywają się od poniedziałku do piątku w stałych godzinach od 8:00 do 14:00. Czas leczenia wynosi około 3 miesięcy. Jego celem jest uzyskanie poprawy stanu psychicznego i funkcjonowania w rolach społecznych na poziomie niewymagającym dalszej hospitalizacji oraz utrzymania komfortu życia pomimo choroby w oparciu o pomoc ambulatoryjną po wypisie z oddziału.

Pacjenci i personel tworzą wspólną społeczność terapeutyczną. Pacjenci otrzymują opiekę lekarską związaną z diagnostyką i farmakoterapią zaburzeń psychicznych, opiekę pielęgniarzką oraz diagnostykę i opiekę psychologiczną oraz psychoterapeutyczną.

W ramach oddziaływań terapeutycznych prowadzona jest: psychoterapia grupowa, indywidualne wsparcie psychologiczne, muzykoterapia, psychorysunek, arteterapia, relaksacja, zajęcia fizyczne w klubie sportowym, kino filmów terapeutycznych i podróżniczych, prowadzone są spotkania psychoedukacyjne, mające na celu zrozumienie istoty choroby psychicznej i związanych z nimi ograniczeń oraz grupy treningowe wspomagające umiejętności społeczne, w zakresie komunikacji międzyludzkiej, radzenia sobie ze stresem czy emocjami.

Psychodynamiczna psychoterapia grupowa prowadzona jest w okresie od września do czerwca. Jej celem jest doprowadzenie do zmian, które pozwolą na usunięcie lub zmniejszenie nasilenia objawów chorobowych i przeżywanego cierpienia. Ma długą, udokumentowaną przeszłość, jako bardzo skuteczna forma psychoterapii. Jest równie pomocna jak terapia indywidualna, a w niektórych przypadkach przewyższa ją pod tym względem, zwłaszcza jeśli wsparcie społeczne i uczenie o relacjach interpersonalnych są ważnymi celami leczenia. Ogromna większość osób, które uczestniczą w terapii grupowej, odnosi z tego istotne korzyści. Zalecana wobec zaburzeń lękowych, zaburzeń osobowości oraz w momencie przeżywania sytuacji kryzysowych.

Terapia grupowa umożliwia:

- poprawę relacji i komunikacji z innymi;
- szczere i bezpośrednie wypowiadanie się o uczuciach oraz lepsze ich zrozumienie dzięki przyjrzeniu się wzorcom bycia z innymi w grupie i na zewnątrz grupy;
- zrozumienie myśli, uczuć i zachowań innych ludzi;
- uzyskanie większej pewności siebie, lepszego obrazu własnej osoby;
- otrzymanie oraz udzielanie wsparcia i informacji zwrotnych;
- uzyskanie wglądu w swoje myśli, uczucia i własnej osoby oraz wyższej samooceny;
- przeżycie osobistej zmiany w grupie z nadzieją na przeniesienie nabytych umiejętności do swojego codziennego życia.

Zgadzając się na uczestnictwo w psychoterapii grupowej, uczestnicy decydują się na rozpoczęcie procesu dawania i otrzymywania wsparcia oraz pracy na rzecz pożądaných zmian w życiu osobistym.

Oddział psychiatryczny stacjonarny

- psychiatryczny ogólny,
- oddział leczenia zaburzeń nerwicowych.

Na oddziale zapewniona jest całodobowa opieka nad Pacjentami, którzy kierowani są do niego w trybie planowym oraz nagłym. Oddziały kierują swoją ofertę terapeutyczną do Pacjentów z procesami psychotycznymi, zaburzeniami nastroju, zaburzeniami uwarunkowanymi organicznymi zmianami w ośrodkowym układzie nerwowym, towarzyszącym uzależnieniem od alkoholu i substancji psychoaktywnych, zaburzeniami lękowymi, związanymi ze stresem (adaptacyjnymi), somatyzacyjnymi, odżywiania, zaburzeniami snu, zaburzeniami nawyków i impulsów oraz zaburzeń osobowości i zachowania dorosłych.

Aktualnie na oddziale jest łącznie 55 łóżek oraz hospitalizacje są objęte umową z Narodowym Funduszem Zdrowia, dla Pacjentów nieobjętych ubezpieczeniem NFZ istnieje możliwość pobytów komercyjnych tzn. płatnych przez Pacjenta.

Od 2015 r. w obrębie Centrum Medycznego Gizińscy funkcjonuje ponadto Izba Przyjęć Psychiatryczna, w której całodobowo udzielane są konsultacje psychiatryczne w stanach nagłych. Izba Przyjęć w ramach obsługi medycznej zapewnia przeprowadzenie badania lekarskiego dla oceny wskazań zdrowotnych do leczenia szpitalnego i kwalifikacji pacjenta do odpowiedniego ze względu na rodzaj schorzenia oddziału szpitalnego lub innego właściwego zakładu opieki zdrowotnej oraz udziela w razie potrzeby pomocy doraźnej chorym, którzy nie zostali zakwalifikowani do leczenia szpitalnego lub zostali zakwalifikowani do leczenia w innym terminie.

Celem leczenia w warunkach oddziału stacjonarnego jest uzyskanie poprawy stanu psychicznego i funkcjonowania w rolach społecznych na poziomie niewymagającym dalszej hospitalizacji oraz utrzymania komfortu życia pomimo choroby w oparciu o pomoc ambulatoryjną po wypisie z oddziału.

Pacjenci i personel tworzą wspólną społeczność terapeutyczną. Pacjenci otrzymują opiekę lekarską związaną z diagnostyką i farmakoterapią zaburzeń psychicznych, opiekę pielęgniarską oraz diagnostykę i opiekę psychologiczną oraz psychoterapeutyczną.

W ramach oddziaływań terapeutycznych prowadzona jest: psychoterapia grupowa, indywidualne wsparcie psychologiczne, muzykoterapia, psychorysunek, arteterapia, relaksacja, zajęcia fizyczne w klubie sportowym, kino filmów terapeutycznych i podróźniczych, prowadzone są spotkania psychoedukacyjne, mające na celu zrozumienie istoty choroby psychicznej i związanych z nimi ograniczeń, oraz grupy treningowe, wspomagające umiejętności społeczne, w zakresie komunikacji, radzenia sobie ze stresem, czy emocjami.

Część Pacjentów przebywających na oddziale po wstępnej kwalifikacji uczestniczy w psychoterapii grupowej prowadzonej równolegle do pozostałych oddziaływań terapeutycznych. Jej celem jest doprowadzenie do zmian, które pozwolą na usunięcie lub zmniejszenie nasilenia objawów chorobowych i przeżywanego cierpienia. Jest równie pomocna jak terapia indywidualna, a w niektórych przypadkach przewyższa ją pod tym względem, zwłaszcza, jeśli wsparcie społeczne i uczenie o relacjach interpersonalnych są ważnymi celami leczenia. Ogromna większość osób, które uczestniczą w terapii grupowej, odnosi z tego istotne korzyści. Zalecana wobec zaburzeń lękowych, zaburzeń osobowości oraz w momencie przeżywania sytuacji kryzysowych.

III Opieka Czynna - oddziały stacjonarne

1. Szpital Uniwersytecki im. A. Jurasza, ul. M. Skłodowskiej-Curie 9

a) Oddział Dzienny Zaburzeń Lękowych i Afektywnych

Liczba miejsc: 10

W oddziale prowadzona jest diagnostyka i kompleksowe leczenie zaburzeń afektywnych, lękowych i osobowości. Pacjenci poza leczeniem farmakologicznym uczestniczą w grupowej terapii zajęciowej z elementami arteterapii. Przyjęcie odbywa się na podstawie skierowania od lekarza psychiatry oraz po rozmowie kwalifikacyjnej z zespołem oddziału, które odbywają się w każdą pierwszą środę miesiąca.

b) Oddział Dzienny Rehabilitacji Psychiatrycznej dla Dzieci i Młodzieży

Liczba miejsc: 16

Oddział Dzienny Rehabilitacji Psychiatrycznej Dzieci i Młodzieży obejmuje terapię dzieci i młodzież w wieku szkolnym. Przyjęcie do Oddziału następuje na podstawie skierowania wystawionego przez lekarza opiekującego się dzieckiem lub psychologa, po konsultacji Ordynatora Oddziału. W ramach pobytu dziennego przeprowadzana jest diagnoza zaburzeń psychicznych wieku rozwojowego przez zespół składający się ze specjalistów psychiatrów, psychologa, pedagoga. Oddział dysponuje dostępem do nowoczesnych badań radiologicznych i laboratoryjnych w ramach Szpitala Uniwersyteckiego

nr 1 im. A. Jurasza w Bydgoszczy oraz dostępem do wysokospecjalistycznych konsultacji Klinik Szpitala Uniwersyteckiego. W ramach pobytu dziennego prowadzona jest szczegółowa diagnoza psychologiczna i pedagogiczna. Leczenie obejmuje oprócz farmakoterapii różnorodne formy terapii indywidualnej i grupowej: terapia behawioralno-poznawcza, terapia systemowa, socjoterapia, psychoedukacja, różne formy arteterapii i terapii zajęciowej (psychorysunek, psychodrama, trening umiejętności społecznych, trening twórczego myślenia, relaksacja z wizualizacją). Oddział organizuje zajęcia społeczne, jak uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych i krajoznawczych, wspólne obchodzenie ważnych uroczystości świątecznych i szkolnych. Dla rodziców prowadzone są systematyczne spotkania psychoedukacyjne z psychologiem i pedagogiem. Uczniowie mają możliwość korzystania z zajęć pedagogicznych wyrównawczych. Pobyt w Oddziale stwarza możliwość długofalowego uczestniczenia w terapii oraz w zajęciach szkolnych, łącznie z uzyskaniem promocji do następnej klasy. Przy Oddziale funkcjonuje szkoła terapeutyczna na poziomie szkoły podstawowej oraz liceum ogólnokształcącego umożliwiając kontynuację nauki. Szkoła zapewnia realizację pełnego programu klas I-III szkoły podstawowej oraz I-III liceum z możliwością zdawania egzaminów państwowych na terenie oddziału. Przy oddziale funkcjonuje Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży. Kierunki zainteresowań: zaburzenia lękowe wieku rozwojowego, fobia szkolna, choroby afektywne o wczesnym początku, schizofrenia o wczesnym początku, ADHD. Symptomy i objawy chorobowe dotyczące poznawania, postrzegania, stanu emocjonalnego oraz zachowania

Na Oddziale stosuje się diagnostykę i terapię psychologiczną, psychoedukację pacjentów i ich rodzin, farmakoterapię, zabiegi elektrowstrząsowe. Prowadzona jest terapia ruchem oraz arteterapia (obejmuje ona następujące obszary działań: terapia przez sztuki plastyczne, muzykoterapia, choreoterapia, relaksacja i trening twórczego myślenia).

Przyjęcie na Oddział odbywa się na podstawie skierowania od lekarza psychiatrii oraz rozmowy kwalifikacyjnej z Koordynatorem Oddziału w każdy pracujący dzień tygodnia (I piętro).

2. 10 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SPZOZ ul. Powstańców Warszawy 5

W skład Kliniki Psychiatrycznej wchodzi:

- oddział Kliniczny Ogólnopsychiatryczny,
- oddział dzienny psychiatryczny.

➤ Oddział Kliniczny Ogólnopsychiatryczny prowadzi diagnostykę, leczenie i rehabilitację psychiatryczną dla osób cierpiących z powodu:

- chorób i zaburzeń psychicznych,
- zaburzeń nerwicowych,
- zaburzeń afektywnych osób dorosłych,
- stresu pourazowego,
- psychogeriatryi
- uzależnień,

w formie leczenia psychiatrycznego stacjonarnego farmakologicznego i psychoterapeutycznego wraz z możliwością kontynuacji zdrowienia w oddziale dziennym. Ponadto personel Oddziału zajmuje się:

- szeroką działalnością orzeczniczą sądowo-psychiatryczną zarówno w formie badań, jak i obserwacji szpitalnych,
- wykonuje ekspertyzy psychiatryczne dla innych niż sądowe, uprawnionych instytucji,

- zajmuje się organizacją i prowadzeniem grup wsparcia kryzysowego w sytuacjach kryzysowych w dowolnym miejscu świata.

Ważnym elementem funkcjonowania Oddziału jest także działalność naukowo-dydaktyczna, m.in. w zakresie: szkolenia personelu wszystkich szczebli, pracy naukowej i publikowania prac naukowych, zdobywania wyższych stopni naukowych oraz specjalizacyjnych.

Działalność naukowo-dydaktyczna koncentruje się również na zagadnieniach psychiatrii wojennej i wojskowej oraz psychiatrii katastrof, co znalazło swój wyraz w zaangażowaniu się personelu Kliniki w pomoc dla porażonych żołnierzy w konfliktach poza granicami Polski, w tym: na Bałkanach, w Afganistanie, Iraku i innych.

Działalność Oddziału obejmuje również pomoc szkoleniową, dydaktyczną i doradczą na rzecz wojska dotyczącą terroryzmu.

➤ Oddział Dzienny Psychiatryczny:

- pomaga osobom po przebytych chorobach psychicznych,
- stanowi kontynuację leczenia całodobowego
- jest alternatywnym leczeniem dla osób w nawrocie objawów choroby psychicznej
- jest wsparciem terapeutycznym dla leczenia ambulatoryjnego.

Ideą podstawową w programie terapii jest integracja leczenia farmakologicznego, psychoterapii i programu rehabilitacji psychiatrycznej. W sposób zintegrowany przeplatają się trzy płaszczyzny oddziaływania na chorego:

- psychologiczna - psychoterapia grupowa i indywidualna,
- biologiczna - farmakoterapia,
- behawioralna - trening kompetencji społecznych, trening komunikacji, asertywności.

REHABILITACJA PSYCHIATRYCZNA

Zajęcia przeznaczone są dla osób po przebytych epizodzie psychotycznym lub po hospitalizacji związanej z zaostrzeniem objawów choroby psychicznej. Stanowią także alternatywę dla hospitalizacji całodobowej w sytuacjach nasilenia się objawów choroby czy z powodu konieczności zintensyfikowania leczenia ambulatoryjnego. Wskazana jest zawsze, kiedy pacjent dotknięty chorobą psychiczną wymaga wsparcia, aktywizacji, pomocy w systematycznym leczeniu, korekty farmakoterapii, a także pomocy dla członków rodziny. Celem zajęć rehabilitacyjnych jest:

- zmniejszenie nasilenia objawów chorobowych i przeciwdziałanie ich nawrotom,
- nauka aktywnego udziału we własnym leczeniu,
- nauka i doskonalenie umiejętności społecznych, praktycznych, w tym samoobsługi,
- poszukiwanie odpowiednich form rozwoju osobistego,
- wspieranie rozwoju osobistego,
- integracja społeczna,
- wsparcie i edukacja rodzin,
- przeciwdziałanie inwalidyzacji.

Zajęcia odbywają się w kilkunastoosobowych grupach, gdzie przez nawiązanie relacji zawiązuje się przestrzeń wzajemnego zaufania, akceptacji, poczucia bezpieczeństwa. Stanowi ona podstawę w procesie przemiany postaw pacjentów i pomaga uczyć radzenia sobie z chorobą i trudnościami życia codziennego. Wykorzystywane różnorodne formy i techniki terapeutyczne pomagają w dostosowaniu programu do potrzeb i możliwości konkretnych pacjentów.

Obejmują:

- zajęcia z edukacji i psychoedukacji,
- terapię zajęciową,
- trening umiejętności społecznych,
- arteterapię,
- terapię ruchową,
- sesje pomocy psychologicznej, w szczególności w postaci psychoterapii indywidualnej, grupowej.

Zakres programowy zajęć rehabilitacyjnych to:

- sesje pomocy psychologicznej - przygotowanie do rozwiązywania problemów emocjonalnych, interpersonalnych, do postępowania w sytuacjach kryzysowych, także z udziałem rodzin pacjentów,
- psychoterapia indywidualna stanowi wsparcie w procesie terapii grupowej . Jest to także przestrzeń budowania osobistego planu terapii i wsparcia w jego realizacji; farmakoterapia – pacjenci objęci są opieką psychiatryczną, otrzymują pomoc w kontynuowaniu leczenia i korygowaniu farmakoterapii w zależności od potrzeb w danym okresie leczenia. Ustalany jest też plan leczenia na okres po hospitalizacji,
- psychoedukacja - przedstawienie pacjentowi podstawowej wiedzy na temat jego choroby, możliwości i konieczności leczenia,
- terapia zajęciowa - dostosowane do potrzeb i możliwości pacjentów ćwiczenie umiejętności koncentracji, ćwiczenie umiejętności organizacji wykonywania kolejnych czynności prowadzących do realizacji określonego zadania; trening umiejętności społecznych - pacjenci zaproszeni są do poszerzania, korygowania i uczenia się nowych zachowań społecznych. Mają możliwość pracy nad rozwijaniem funkcji poznawczych poprzez m.in. ćwiczenia pamięci, koncentracji uwagi, skupiania się, analizowania, wyciągania wniosków. Trening ten jest uczeniem się nowych zadań, podejmowaniem nowych aktywności w codziennym życiu, nabywaniem lub rozwijaniem umiejętności rozwiązywania problemów społecznych, komunikacyjnych oraz umiejętności radzenia sobie z problemami wynikającymi z procesu leczenia;
- arteterapia - poznawanie i doskonalenie zróżnicowanych form i technik sztuki pomocnych we wzmacnianiu rozwoju osobistego pacjenta,
- trening asertywności - pacjenci zaczynają trening od dostrzegania i doceniania siebie jako Wartości, na czym budują umiejętność wyrażania swego zdania w poszanowaniu wartości innego człowieka,
- trening komunikacji - pozwala pacjentom podjąć próbę korygowania swoich sposobów nawiązywania i utrzymywania znajomości, komunikowania się, porozumiewania z innymi, szczególnie z bliskimi, bądź ważnymi osobami, ale także uczenia się komunikacji z grupą społeczną. Ćwiczymy umiejętność wyrażania swojego zdania, dzielenia się swoimi odczuciami, emocjami, wyrażania swoich potrzeb, a także umiejętność aktywnego słuchania,
- terapia ruchowa - zajęcia sportowe, turystyka i rekreacja.

PSYCHOTERAPIA GRUPOWA proponowana w Oddziale pomaga w:

- zaburzeniach depresyjnych,
- zaburzeniach adaptacyjnych,
- przewlekłym stresie,
- leczeniu fobii, zespołów lękowych,
- leczeniu zaburzeń obsesyjnych,

- zespole stresu pourazowego,
- zaburzeniach emocjonalnych,
- trudnościach w relacjach międzyludzkich,
- nieśmiałości,
- zaburzeniach jedzenia.

W grupie terapeutycznej wykorzystuje się różne metody terapeutyczne, w tym także z wykorzystaniem psychodramy. Psychodrama jest metodą, za pomocą której człowiek może badać psychologiczne wymiary swojego problemu czy nurtującego go tematu poprzez odtworzenie, odegranie konfliktowej sytuacji zamiast opowiadania o niej. Stworzona przez Jakuba Moreno na początku dwudziestego wieku, przez lata była modyfikowana i rozwijana tak, aby dostosować jej narzędzia do różnych potrzeb i sytuacji grupowych. Obecnie jest szeroko stosowana na całym świecie w psychoterapii, rozwoju osobistym, edukacji, biznesie. Metoda ta pozwala uczestnikom: lepiej poznać samego siebie, poszerzyć swoje rozumienie i odczuwanie świata dzięki zobaczeniu i doświadczeniu go z pozycji innych, często ważnych dla siebie osób, zrozumienie własnych relacji, emocji i prób ich zmiany, twórcze przekształcanie swoich niekorzystnych form funkcjonowania, poszukiwanie nowych dróg rozwiązywania trudnych sytuacji, rozwijanie swojej kreatywności i spontaniczności, kreatywne poznawanie i rozwijanie siebie, życia i relacji z innymi ludźmi, dostarczanie sobie wzajemnie przez członków grupy informacji na swój temat, dzielenie się własnymi przeżyciami.

Aby zostać przyjętym do Kliniki Psychiatrycznej należy zgłosić się osobiście ze skierowaniem od lekarza psychiatry, aktualnie sprawującego opiekę nad pacjentem, na druku „skierowanie do szpitala psychiatrycznego”. Skierowanie winno zawierać szczegółowy opis dotychczasowego przebiegu choroby i leczenia oraz sformułowanie problemu diagnostycznego lub terapeutycznego, które hospitalizacja w Klinice miałaby rozstrzygnąć.

IV. Lecznictwo odwykowe - Oddziały stacjonarne

1. Szpital Uniwersytecki im. A. Jurasza ul. M. Skłodowskiej-Curie 9

a) Oddział Leczenia Uzależnień od alkoholu z Pododdziałem Krótkoterminowej Terapii Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych

Liczba łóżek: 24

W oddziale prowadzone jest leczenie pacjentów uzależnionych od alkoholu, hazardu lub z uzależnieniem mieszanym, z których jedno jest uzależnieniem od alkoholu. Zespół terapeutyczny składa się z doświadczonych i wysoko wykwalifikowanych pracowników. Leczenie prowadzone jest przy użyciu najnowocześniejszych metod psychoterapii i farmakoterapii. Psychoterapia odbywa się w dwóch rodzajach grup otwartych: grupie wstępnej i zaawansowanej. Oprócz tego pacjenci są objęci psychoterapią indywidualną - każdy z nich ma swojego terapeutę uzależnień. Pacjenci przebywający w oddziale są także objęci kompleksową opieką lekarską ze względu na choroby współistniejące i powikłania zespołu zależności alkoholowej. W tym zakresie oddział ściśle współpracuje z innymi Klinikami SPSK. Stosowane są wszystkie niezbędne metody diagnostyki i terapii. Przyjęcie odbywa się na podstawie ważnego skierowania zgodnego z rozporządzeniem

MZIOS z dnia 23 listopada 1995 r. po wypełnieniu ankiety kwalifikacyjnej dostępnej na oddziale i po odbyciu rozmowy kwalifikacyjnej.

b) Ośrodek Leczenia Zaburzeń Psychiczych, Lękowych i Afektywnych

Liczba łóżek: 31

W skład ośrodka wchodzi:

- Oddział Zaburzeń Lękowych i Afektywnych - 20 łóżek,
- II Oddział Psychiatryczny - 11 łóżek.

W ośrodku prowadzona jest diagnostyka, leczenie farmakologiczne oraz psychoterapeutyczne pacjentów z szerokim zakresem zaburzeń i chorób psychicznych (w tym zaburzeń depresyjnych, choroby afektywnej dwubiegunowej, zaburzeń lękowych, zaburzeń obsesyjno-kompulsyjnych, zaburzeń adaptacyjnych, zaburzeń konwersyjnych, zaburzeń występujących pod postacią somatyczną, zaburzeń odżywiania, zaburzeń snu, zaburzeń osobowości, zaburzeń organicznych, zaburzeń z kręgu schizofrenii, uzależnienia od środków uspokajających). Zespół terapeutyczny składa się z doświadczonych i wykwalifikowanych pracowników. Leczenie prowadzone jest przy użyciu farmakoterapii i psychoterapii. Pacjenci leczeni w ośrodku uczestniczą w psychoterapii indywidualnej, grupowej, społeczności terapeutycznej, terapii zajęciowej (arteterapia, muzykoterapia, wizualizacja, zajęcia relaksacyjne, psychodrama, psychorysunek). O rodzaju prowadzonej psychoterapii (indywidualnej bądź grupowej) decyduje ośrodek po wstępnym okresie diagnostyczno-terapeutycznym. Ośrodek pracuje z pacjentami mogącymi odbywać leczenie w warunkach oddziału otwartego, którzy ukończyli 18 rok życia. Przyjęcie odbywa się na podstawie skierowania od lekarza psychiatry, po rozmowie kwalifikacyjnej z zespołem ośrodka. Po zakwalifikowaniu pacjent zostaje wpisany na listę oczekujących a o terminie przyjęcia zostaje poinformowany telefonicznie.

V. Lecznictwo Odwykowe - Poradnie

1. Poradnia Terapii Uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia w Wojewódzkiej Przychodni Zdrowia Psychicznego, ul. Karłowicza 26

Poradnia zajmuje się leczeniem odwykowym od 50 lat. Od 1992 r. leży w strukturze Wojewódzkiej Przychodni Zdrowia Psychicznego jako Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia. Początki leczenia oparte były tylko na modelu medycznym. Popularyzowana przez Instytut Psychologii Zdrowia i Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych koncepcja psychologiczna leczenia uzależnienia znalazła odbicie w tworzącym się programie terapeutycznym.

Poradnia w latach 90 była w sieci 30 najlepszych placówek w Polsce. Oznaczało to pracę pod nadzorem pełnomocnika Ministra Zdrowia prof. J. Mellibrudy, monitorowanie procesów terapeutycznych i ich efektywności u osób uzależnionych i współuzależnionych. Wszystko po to aby zwiększać efektywność w lecznictwie odwykowym. Nadal przekłada się to na ciągłym weryfikowaniu, poszukiwaniu coraz skuteczniejszej pomocy psychologicznej osobom uzależnionym i ich rodzinom. Poradnia oferuje program zdrowienia dla osób uzależnionych od alkoholu, z zaburzeniami nawyków i popędów tj. uzależnień behawioralnych, współuzależnionych oraz Dorosłych Dzieci Alkoholików. Realizowane są programy korekcyjne dla kierowców, którzy utracili prawo jazdy.

Zespół pracowników łączy wspólna troska o dobro pacjenta. Terapeuci są w ustawicznym procesie podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Uczestniczą w procesach

certyfikacyjnych różnych podejść psychoterapeutycznych co jest bardzo wartościowe w pomaganiu innym.

Świadczone usługi pacjentom są monitorowane i corocznie badane. Poradnia obsługuje mieszkańców Bydgoszczy i województwa kujawsko-pomorskiego.

2. Poradnia Uzależnienia od Alkoholu w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej - „Sanitas” - Spółdzielnia Pracy lekarzy Specjalistów, ul. Dworcowa 110

3. Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień Stowarzyszenia „Monar”, ul. Św. Trójcy 15

Poradnia zapewnia:

1. poradnictwo w zakresie nadużywania i uzależnienia od narkotyków, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
2. poradnictwo dla rodziców i rodzin osób zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych,
3. terapię indywidualną i grupową dla osób z problemem nadużywania i uzależnienia od narkotyków, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
4. terapię indywidualną i grupową dla rodziców i rodzin osób zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych,
5. poradnictwo i terapia w zakresie uzależnienia od komputera, internetu,
6. poradnictwo w zakresie pracoholizmu i seksoholizmu,
7. poradnictwo dla rodziców w zakresie trudności i problemów wychowawczych,
8. świetlicę dla dzieci.

4. Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych innych niż alkohol w NZOZ Medseven, ul. Rzeźniackiego 1D

5. NZOZ Poradnia Zdrowia Psychicznego „Stawowa” utworzony przez PZP „Stawowa” sp. z o.o., ul. Stawowa 1

Placówka zapewnia porady w zakresie leczenia uzależnień, w tym uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu.

6. Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu w MED-ARS Sp. z o.o., ul. Ks. I. Skorupki 2

Świadczenia udzielane w Oddziale obejmują diagnostykę, leczenie oraz rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu, substancji psychoaktywnych, hazardu i współuzależnionych, a także osób ryzykownie pijących, działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych.

Cele terapii:

- pomoc w nabywaniu umiejętności niezbędnych do utrzymania stałej abstynencji,
- pomoc w nabyciu umiejętności do poprawy jakości życia.

7. Ośrodek Terapii Uzależnień Borowikowa, ul. Borowikowa 20

Jest to prywatny ośrodek leczenia uzależnień, w którym można znaleźć pomoc na każdy etapie walki z nałogiem. Terapia uzależnień przebiega pod pełną kontrolą doświadczonych terapeutów, psychologów i personelu medycznego. W ramach terapii stacjonarnej placówka oferuje pobyt 6 lub 8 tygodniowy z wyżywieniem, Ośrodek działa również jako poradnia uzależnień oferując spotkania w ramach programu ambulatoryjnego.

Powiat Bydgoski

1. Punkt Konsultacyjny dla Młodzieży, ul. Szosa Kotomierska 3, Koronowo

VI. Leczenie substytucyjne - poradnie

1. Program Leczenia Substytucyjnego w NZOZ Medseven, ul. Rzeźniackiego 1D

VII. Regionalny Zespół Opieki Paliatywnej - Dom Sue Ryder w Bydgoszczy, ul. Roentgena 3

1. Oddział dzienny psychiatryczny geriatryczny

Oddział Dzienny, działający w ramach Centrum Psychoneurologii Wieku Podeszłego oferuje kilkutygodniowe turnusy pobytu dziennego dla pacjentów z otępieniem w celu treningu funkcji poznawczych. W tym czasie pacjenci przebywający w Oddziale korzystają z terapii zajęciowej, poznawczo-behawioralnej, wspierającej, zorientowanej głównie na trening funkcji poznawczych.

Rodzaje i formy proponowanych zajęć:

- gimnastyka poranna,
- indywidualna rehabilitacja ruchowa,
- trening procesów poznawczych,
- zajęcia wyzwalające ekspresję, pomagające w samookreślaniu, sygnalizowaniu potrzeb,
- arteterapia,
- praca z masą plastyczną,
- biblioterapia,
- zajęcia kulturalno-oświatowe połączone z elementami muzyko i choreoterapii
- zajęcia relaksacyjne, wyciszające.

Celem tych zajęć jest maksymalne, możliwe opóźnienie funkcjonowania pacjenta w życiu codziennym wskutek postępowania choroby, likwidacja izolacji społecznej chorych z otępieniem i innymi zaburzeniami psychicznymi. Równoległe prowadzony jest proces diagnostyczno-terapeutyczny, trening funkcji poznawczych indywidualnie z psychologiem, psychoedukacja dla opiekunów i rodzin pacjentów. Chorzy mający problemy wynikające z zaburzeń ruchowych biorą udział w grupowych oraz indywidualnych zajęciach rehabilitacyjnych.

Założeniem Oddziału jest opieka nad pacjentami z chorobami otępiennymi, jednak możliwe jest także przyjmowanie pacjentów z innymi zaburzeniami psychicznymi wieku podeszłego, w tym głównie z depresją. W oddziale do dyspozycji pacjentów są: lekarze specjaliści psychiatry, lekarz w trakcie specjalizacji z psychiatrii, psycholog kliniczny, terapeuci zajęciowi, pielęgniarki, rehabilitanci, konsultujący specjalista neurolog. Do Oddziału kierowani są pacjenci będący pod opieką Centrum Psychoneurologii Wieku Podeszłego, stąd w celu ewentualnego przyjęcia na Oddział Dzienny należy zarejestrować pacjenta do Poradni Psychogeriatrycznej i Leczenia Zaburzeń Pamięci.

2. Zespół Leczenia Środowiskowego w Psychogeriatryi

Zespół Leczenia Środowiskowego w Psychogeriatryi jest jednostką utworzoną od stycznia 2008 roku w celu zapewnienia ciągłości opieki dla pacjentów psychogeriatrycznych. W skład zespołu wchodzi: lekarz psychiatra, pielęgniarki, psycholog, terapeutki środowiskowe. W przypadku stwierdzenia wskazań psychiatrycznych do leczenia środowiskowego (w miejscu przebywania pacjenta) chorzy kwalifikowani są do takiej formy leczenia. Warunkiem roztoczenia opieki środowiskowej jest zgoda pacjenta oraz współpraca z opiekunem. Wskazania do tej formy leczenia zostały określone w zaleceniach konsultanta krajowego ds. psychiatrii dotyczących opieki czynnej. Należą do nich objawy psychiatryczne

uniemożliwiający wizytę ambulatoryjną w Poradni Psychogeriatrycznej i Leczenia Zaburzeń Pamięci przy stwierdzeniu wskazań do wdrożenia leczenia i braku wskazań do leczenia wbrew woli pacjenta. Są to: nasilone zaburzenia zachowania, nasilone objawy psychotyczne, nasilona apatia, znaczny poziom lęku, zaburzenia krytycyzmu.

Odrębnym celem skierowania do leczenia w Zespole mogą być problemy środowiskowe (pacjent z opiekunem wymagającym edukacji, niedostateczność opieki nad pacjentem pomimo starań otoczenia, głębokie otępienie w ustabilizowanym stanie psychicznym). Zespół nie podejmuje się opieki przy braku współpracy ze strony opiekunów pacjenta.

Chory powinien posiadać skierowanie do zespołu wystawione przez lekarza Poradni Psychogeriatrycznej z określeniem celu i wskazań do objęcia leczeniem. Opiekun chorego jest umawiany na wizytę kwalifikacyjną przez pielęgniarkę lub lekarza. Kwalifikacji dokonuje Zespół. Po zakwalifikowaniu pacjenta do objęcia opieką ustalana jest z opiekunem data wizyty domowej. Plan kolejnych wizyt ustalany indywidualnie.

Celem opieki w zespole jest zaspokojenie możliwych do zrealizowania potrzeb pacjenta i opiekuna, stabilizacja stanu psychicznego pacjenta i (o ile jest to możliwe) przekazanie do dalszego leczenia w ambulatorium psychogeriatrycznym.

3. Poradnia Psychogeriatryczna i Leczenia Zaburzeń Pamięci

Do poradni zgłaszać się mogą pacjenci, których zaniepokoiły objawy związane z ubytkiem pamięci. Nawet jeśli pacjent bagatelizuje objawy a jego otoczenie widzi konieczność porady wskazane jest zmotywowanie pacjenta do zgłoszenia się. Ponadto poradnia zajmuje się także pacjentami z innymi zaburzeniami psychicznymi wieku podeszłego (depresje, zaburzenia nastroju, zachowania psychotyczne).

Po zgłoszeniu się do poradni chory jest badany przez pielęgniarkę, lekarza i psychologa (zbierany jest wywiad od pacjenta i opiekuna, przeprowadzane jest badanie pacjenta, przeprowadzane są testowe badania w celu oceny nasilenia zaburzeń pamięci i zaburzeń psychicznych), ustalany jest plan wykonywania niezbędnych badań diagnostycznych (neuroobrazowych i badań krwi) oraz włączane jest leczenie. W poradni udzielane są również porady wspierające i edukacyjne dla opiekunów chorych z zaburzeniami pamięci. Psycholodzy informują na nich jak postępować wobec podopiecznego oraz jak opiekun może radzić sobie ze swoim zmęczeniem. Porady odbywają się w grupach i indywidualnie. Pacjenci i opiekunowie mogą też uzyskać rehabilitacyjne porady edukacyjne, których celem jest nauka możliwości sprawdzenia i poprawy sprawności ruchowej pacjentów.

Wszystkie rodzaje porad udzielane są w terminach wyznaczonych podczas rejestracji. Pacjenci i opiekunowie umawiani są na konkretne dni i godziny. Zgodnie z kontraktem z Narodowym Funduszem Zdrowia leczeniem objęci są chorzy po 60 roku życia. Osoby młodsze przyjmowane są w uzasadnionych przypadkach jeśli mają skierowanie do poradni od lekarza specjalisty (psychiatry lub neurologa).

